

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtak. Cena mu je 8 K na leto. (Za Nemčijo 4 K, za Ameriko in druge tuje države 6 K). — Posamezne številke se prodajajo po 10 vinarjev.

S prilogami:
Naš kmečki dom, Društvenik, Naša gospodinja

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, — Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Štev. 4.

V Ljubljani, dne 26. januarja 1911.

Leto XXIV.

Kmet in avstro-ogrška banka.

V naši državi je avstro-ogrška banka največji denarni zavod, ki ima leto za letom večji promet. Leta 1909. je n. pr. znašal skupni promet njenih poslov 11.676 milijonov kron. To je ogromna svota. Ni čuda, da gredo vsi veliki denarni zavodi za njo. Če ona zviša obresti, jih zvišajo tudi druge banke, če jih zniža, je denar tudi drugod cenejši. Navadno je tako, da so vse večje banke za en odstotek dražje od avstro-ogrške banke. Menice, ki jih izplačuje avstro-ogrška banka po 4 %, se računajo drugod po 5 %, če gre banka na 5 %, gredo druge na 6 %.

Kupčija z menicami je pri avstro-ogrski banki silno velika. Leta 1909. je znašala nad 5.236 milijonov kron. Trgovec, ki potrebuje denarja, izda menico, dobi zanjo še eden ali dva podpisa za neseljivih oseb in na tako menico mu izplača avstro-ogrška banka dotično svoto odštevši obresti, ki so, kakor smo že rekli, vedno za en odstotek nižje, nego pri drugih bankah. Da se izprevidi, kako je denar poceni pri avstro-ogrski banki, navajamo nekaj zgledov iz preteklega desetletja. Od 1. marca 1901 do 4. februarja 1902 so se izplačevale menice pri nji po 4 od sto. Od 5. februarja 1902 do 19. oktobra 1905 je znašala obrestna mera na menice po 3 1/2 %; od 28. maja do 27. septembra 1906 po 4 %; od 8. maja 1908 do 23. oktobra 1910 tudi po 4 %. Vmes je bila obrestna mera največ po 4 1/2 %; zdaj je od 24. oktobra dalje po 5 %. Menice zapadejo v treh mesecih; seveda se potem zopet lahko ponove.

Ugodnosti, ki jih velikrat daje ceni kredit avstro-ogrške banke, pa služijo večinoma samo velikim denarnim za-

vodom, fabrikantom in velikim trgovcem. Kmet nima nič od tega. Sam se na menice ne razume; pa tudi, ko bi se, bi mogel kvečjemu v bližini velikih mest, kjer je kaka podružnica avstro-ogrške banke, poizkusiti s kreditom pri nji. Za celo Kranjsko imamo samo eno podružnico v Ljubljani. Kmet pač ne bo za tri mesece iskal z menicami denarja pri nji. Mogla bi pa banka koristiti tudi kmetu, ko bi bilo mogoče kmečkim posojilnicam ali zadrugam dobiti pri nji denarja na menice. To bi se zelo poznalo. Ko bi n. pr. mogla kaka mlekar- ali strojna zadruga, ali kaka druga kmečka zadruga dobiti poceni kredita, bi bilo to vsem zadržnikom v prid. Ravno tukaj pa vidimo, da se na kmeta nič ne ozirajo. Avstro-ogrška banka kmečkim zadrugam pri nas ne posoja. Izgovarja se tako-le: Po pravilih mora imeti vsaka menica, ki naj jo izplača banka, najmanj dva dobra podpisa. Podpisi zadržnih odbornikov, če jih je še več, pa štejejo banki samo za en podpis. Tudi če poleg dveh odbornikov podpisše še zadržna zveza, je to banki še vedno le za en podpis, ker pravi, da vse te osebe pomenjajo samo eno jamstvo. To je krivično. Tudi pri nas se more dogoditi, da za nekaj časa, ob slabih letinah, ali ob kakih drugih nepri-likah zmanjkuje zadržništvu denarja. Količega pomena bi bilo, ko bi se takrat mogel dobiti poceni kredit pri avstro-ogrski banki in bi ga ne bilo treba iskati pri drugih mnogo dražjih zavodih.

Banka je samo za našo državno polovico tako stroga; na Ogrskem dela drugače. Tam je ustanovljena z državno podporo za vse ogrske kmečke zadruge centralna blagajna, ki ni nič družega, nego velika zadržna zveza. Banka izplačuje brez ugovora menice, podpisane od kake zadruge in od centralne bla-

gajne in ima vsled tega vedno več milijonov kron naloženih v kmečkih zadrugah. To moramo doseči tudi pri nas. Ugodnosti denarnega trga morajo biti dostopne ne samo za bogate podjetnike, marveč tudi za kmete.

Naši poslanci se zdaj, ko se gre za to, da državni zbor podaljša izredne pravice avstro-ogrski banki, z vsemi silami potegujejo, da pride tudi kmečko zadržništvo do veljave pri nji. Dr. Krek je v tem oziru v bančnem odseku že napovedal primerne predloge in upati smemo, da se sprejmejo. Na slabšem, nego ogrski kmet, ne sme biti naš pri skupnem javnem denarnem zavodu.

Avstro-ogrška banka posoja tudi na vknjižbo. Po njenih pravilih smejo njena posojila na vknjižbo znašati 300 milijonov kron. Za zgled, kako banka tudi v tem oziru dela mnogo bolj za Ogre, nego za nas, naj povemo samo par zgledov: Leta 1908. je dala naša Ogrsko vknjiženih posojil za 9.857.000 kron, leta 1909. za 10.306.000 kron; v naši državni polovici pa ti dve leti za 1.715.000 kron, oziroma 1.721.000 kron, torej skoraj za šestkrat manj. Vzburjeni, zavedni kmet bo tudi na tem polju iskal in našel svojo pravico.

V megli.

Polom liberalne »Glavne« posojilnice je spravil mnogo ljudi v nesrečo in naravno je, da so razburjeni člani te propale posojilnice, ki bodo morali plačati velik primanjkljaj, naravno pa tudi, da so enako razburjeni vložniki, ki morajo čakati na svoj denar. Toda to je stvar, ki briga navsezadnje prizadete osebe. — Izpregovoriti hočemo danes o

nečem drugem. Razburjenje radi poloma liberalne posojilnice se ni omejilo na prizadete osebe, temveč se je polastilo mnogim ljudem, ki z »Glavno« posojilnico sploh nobenega opravka nimajo. In to razburjenje je rodilo neko meglo nezaupljivosti in tudi lažij in obrekovanja, ki se obračajo zoper trdne, solidne, popolnoma varne denarne zavode, ki zaslužijo popolno zaupanje. To meglo treba pregnati, kajti ravno v takih časih je najbolj potrebna jasnost. V megli se ne razločuje reči in oseb in tu nastanejo lahko zmoti, ki so v veliko škodo; to tem bolj, ko hudobni ljudje zlorabljajo to meglo, da trosijo strup lažij in obrekovanja zoper trdne in varne zavode. To se godi od ljudi, ki bi radi odvrnili pozornost ljudstva od poloma »Glavne« posojilnice, ker so pri tem polomu sami udeleženi, bodisi neposredno ali posredno. — Splošni ljudski blagor pa zahteva, da se ne obrne niti senca nezaupanja zoper trdne in varne zavode, ker so ti zavodi ljudstvu v največjo korist in za blagor in napredek ljudstva neobhodno potrebni. Gorostasna neumnost je, če se kdo da zapeljati v nezaupanje zoper take zavode. — Zdrava pamet zahteva ravno nasprotno: da se ljudstvo oklene še z večjim zaupanjem nego popred varnih, trdnih zavodov. Potem je izključeno vsako neprijetno presenečenje.

Le na ta način se bo očistil zrak in splošni ljudski blagor ne bo trpel — nasprotno, bo imel le trajno korist.

Seve je treba v takih razmerah treznosti, moške zavednosti in značajnosti. Razločevati je treba laž in obrekovanje od resnice. To ni težko, ako se nekoliko ogleda — lažnike in obrekovalce, ki so prav lahko spoznati; vrzite jih čez prag in pojdite mirno svojo pot! —

Političen pregled

Avstrijski državni zbor. Dne 16. t. m. so se sešli načelniki klubov državnega zbora, da so določili program delovanja zbornice, ki se je drugi dan sešla k nadaljnjemu zimskemu zasedanju po božičnih počitnicah. Najprej je na dnevnem redu proračun državnega zbora. Obenem je pa tudi prvi dan zasedanja predstavil zbornici ministrski predsednik svojo novo vlado št. III in prečital govor o svojem programu, ki ga misli izvesti to novo ministrstvo, če bo — živelo. Zbornica je kazala do lepih in mikavnih obetanj v Binertovem nastopnem prebranem govoru tako malo pozornosti in zanimanja kakor že ne kmalu kdaj.

Program, ki naj ga reši zbornica, je po Binertovem naslednji: bančna predloga, dovolitev vojaških no-

vincev, redni proračun in laška fakulteta (pravni oddelek laškega vseučilišča). Pozneje tudi še drugi zakoni.

Ko je govoril Binert o laški fakulteti, je zagotavljal, da smatra vlada za svojo posebno dolžnost, podpirati visoko šolstvo, posebno pa, da bo posvetila vso pozornost vzgojevalnim napravam in potrebam vseh narodov. — Glede vodnih prekopov v Galiciji, radi katerih je bil sfrčal Binert s svojo vlado št. II, je dejal, da bo treba revidirati svoj čas (l. 1901.) sklenjene vodo-gradbene postavbe, kolikor je potreba revidirati te postavbe v tehničnem in finančnem oziru.

Ob sklepu je Binert zagotavljal, da novi vladi ne manjka dobre volje in prosi stranke, naj novega ministrstva ne sodijo s predsodki.

Po tem Binertovem branju se je začela razprava o proračunu. Načelnik Češkega kluba, Fiedler, je predlagal, ko je jenjal Binert, naj razpravlja zbornica o tem, kar je ministrski predsednik zamolčal, zlasti o ljudskem štetju, ki ga morajo češki poslanci odločno grajati. Isto je predlagal Wolf. A vodja soc. demokratov Adler je naglašal, naj se to opusti, ker bodo poslanci v proračunski razpravi lahko označili svoje stališče. Gessmann je v imenu nemških kršč. socialcev želel isto, v imenu nemških liberalcev baron Chiari. Za Fiedlerjev in Wolfov predlog so glasovali češki, jugoslovanski, rusinski in nemško-radikalni poslanci in proti so glasovali Poljaki, nemški kršč. socialci, liberalci, Lahji, to je sedanja vladna večina, predlog je bil odklonjen, zato je zbornica pričela razpravo o proračunu. Prvo branje utegne biti rešeno to sredo ali četrtek.

V proračunskem odseku bi radi ta teden že rešili tudi vprašanje o laški vseučiliški pravni fakulteti.

Radi zasedanja delegacij bodo seje v zbornici prekinjene za en teden. Ogrska delegacija prične zborovati že 24. t. m., vlada ji predloži proračun skupne vlade. Avstrijska pa se snide 30. prosinca, ta dan zboruje odsek za zunanje zadeve in bosenski odsek. Celotna delegacija bo imela zborovanje 1. ali 3. svečana.

O »Slovenskem klubu« moramo tudi enkrat zopet kaj podrobnejšega poročati. Dr. Šusteršič je s tovariši vred vložil v zbornici pretekli torek dve interpelaciji: Glede tega, ker je koroška deželna vlada samolastno brez vsakega povoda razpustila »Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem« in s tem izvršila nezaslišano nasilstvo ter na brezbožen način kršila pravico in zakon. Druga interpelacija pa je stavljena na trgovskega ministra glede tega, ker je, ko je tajnik omenjenega po vladi krivično in nepostavno razpuščenega društva kot zasebnik odposlal dve brzojavki praškemu listu »Union« in nekemu uredništvu na Dunaj, poštni urad v Celovcu obe brzojavki ustavil, torej prosti brzojavni pro-

met iz narodnostne zagrizenosti do Slovencev oviral.

Poslanec dr. Korošec je tudi vložil interpelacijo radi nasilstev proti Slovincem pri ljudskem štetju na Dunaju, poslanec Grafenauer pa istotako radi nasilstev proti Slovincem ob ljudskem štetju na Koroškem. Poslanec dr. Verstovšek je pa postavil obširno interpelacijo na vlado glede ljudskega štetja na Štajerskem in v njej navaja posamezne slučaje nepostavnosti, ki so se pripetili od strani števnih komisarijev v raznih okrajih, zlasti pa v mestih in trgih spodnještajerskih, nasilstva hišnih gospodarjev, in podjetnikov nasproti strankam, delavcem in uslužbencem. Poslanci izjavljajo že sedaj, da to ljudsko štetje na Štajerskem ne more biti pravomočno in ne polagajo na izid tega štetja nobene vrednosti, ker je skoziinskozi nepravilno in povrh še nasilno krivično!

»Slovenski klub« sam pa vzbuja tako med poslanci kakor v časopisju mnogo pozornosti in zanimanja zlasti radi velike politične razprave, ki jo ima te dni. Poslanci pretehtujejo in bistroumno presojujejo ves sedanji politični položaj in razmere ter prosto vsak po svoji najboljši preudarnosti in neprisiljeni odkritosti razodeva svoje mnenje in nazore, kaj bi bilo za naše zastopstvo uspešnejše in najbolj na mestu. Ker so se bili ob padcu Binertovem v lastni dobičkaželjnosti večina Čehov in Poljakov izneverili dani besedi in tako pustili na zunaj in v bistvu razpasti »Slovensko Enoto«, nima tudi »Slovenski klub« sedaj več vezanih rok nasproti nikomur in zato mu je sedaj mogoče svobodno in le v interesu slovenskega ljudstva se odločiti za politiko, ki kaže biti najugodnejša. Zato pa treba stvar preudariti in pretehtati, vsak član klubov naj pove svoje mnenje in za najugodnejše se potem odločijo vsi. To je edina trezna, razsodna, pametna pot, ki jo v Avstriji ne zna hoditi zlepa vedno tako dosledno in osebno skoziinskozi tako nesebično, le v korist svojemu ljudstvu nič kaj veliko drugih poslanskih klubov, zato pa vzbuja naš »Slovenski klub« po popolni zasluženosti pravici po vsej zbornici in širši javnosti zaslužen ugled, pozornost in zgledovanje, kar nam more biti le v korist in ponos na — svoje vrle poslance.

Iveri

Vsaki čas ima tudi svoje norce.

Če si ženska kakega moškega v glavo vtepe, trdi, da ga ima v srcu.

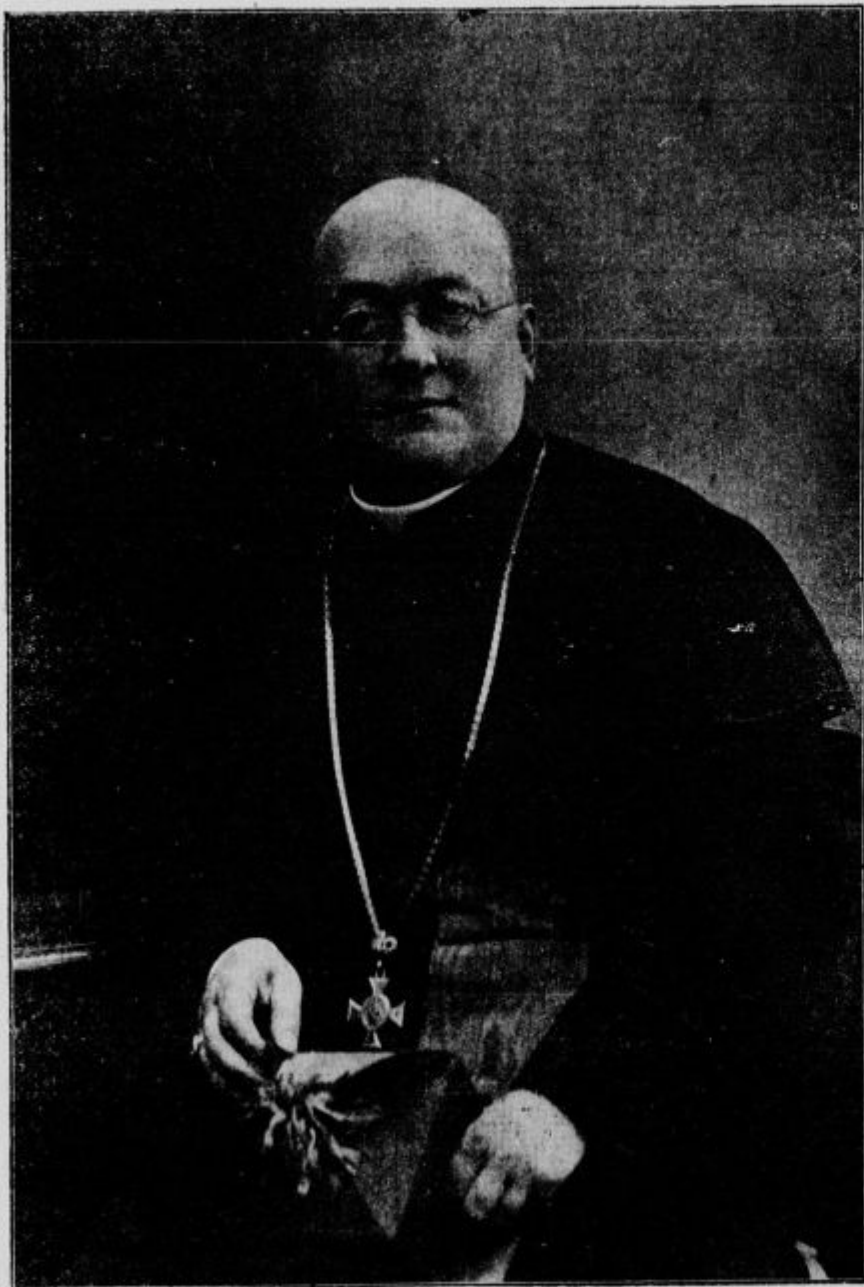
Kdor se boji, da bi se mu ljudje ne smejali, ne bo nikoli pravi šaljevec.

Oslu ostanejo dolga ušesa, četudi z glavo zmažejo.

Dr. Andrej Karlin — škof tržaško-koperski.

V petek, dne 20. januarja t. l., nam je brzojav z Dunaja naznanil veselo vest: **Stolni karonik ljubljanski dr. Andrej Karlin je imenovan za višjega pastirja tržaško-koperske škofije.** — Z največjo radostjo pozdravlja to vest vsakdo, ki mu je na srcu prospeh katoliške zavesti in probuja katoliškega

duhovnika je bil 27. julija 1880. Kot kaplan je služboval v Smledniku, v St. Juriju pri Kranju in pri sv. Jakobu v Ljubljani do leta 1890, ko je odpotoval v Rim v »Animo« študirat pravo. V Rimu je ostal do leta 1892, ko je bil provomiran za doktorja obojega prava, nakar se je vrnil v svojo domovi-

Dr. Andrej Karlin,
škof tržaško - koperski.

življenja. Dr. Karlin bo mož na svojem mestu v težavnih razmerah, ki ga čakajo. Stolici sv. Justa po v čast sin slovenske kmečke hiše!

Novoimenovani tržaško - koperski škof dr. Andrej Karlin je bil rojen dne 15. novembra 1857 v Stari Loki na Gorenjskem. Študiral je v Ljubljani gimnazijo in bogoslovje. Posvečen v

no. V Ljubljani je bil g. dr. Andrej Karlin imenovan za prefekta v Alojzijevešči do leta 1894, ko je postal gimnazijski katehet in profesor. Leta 1900 je bil dr. Andrej Karlin imenovan za kanonika, od leta 1905 do leta 1910 je pa bil ravnatelj Alojzijevešče.

Dr. Karlin umeva naloge sedanjega časa. Težke borbe, ki jih bije dandanes

katoliška Cerkev, se ni strašil. Dalj časa je bil na čelu Obrambnemu društvu, ki zavrača neutemeljene in zlobne napade na može katoliškega prepričanja. Zaupanje članov ga je izvolilo v odbore važnih narodnogospodarskih zavodov. Ljudska posojilnica, Vzajemno podporno društvo, Vzajemna zavarovalnica ga štejejo med svoje odbornike. Tako je dr. Karlin dobil vpogled tudi v narodno-gospodarsko stran našega delovanja, v njeno važnost, v njene težave in v njene uspehe. Dandanes je pač neobhodno potrebno, da imajo višji cerkveni krogi smisel in srce za to delovanje, tako ozko spojeno s splošnim duševnim razvojem vsakega naroda. Sodeloval je tudi v delavskih društvih in v krščansko-socialni organizaciji.

Dr. Karlin ni nikjer silil v ospredje, a povsod je sodeloval, koder se je kaj koristnega delalo. Sodeloval je pri vseh naših najboljših listih in pri večini onih naših zavodov, ki so si postavili za nalogo izobrazbo in gmotni prospeh našega ljudstva.

Delal je za mladino. Mnogoletni veroučitelj na gimnaziji je spoznal našo srednješolsko mladino in ji je bil ljubezniv in dobrohoten vzgojitelj. Ne le v šoli, tudi na domu, ki nadomestuje dijaku rodbinsko življenje, v knezoškofijskem Alojzijevešču je bil srednješolski mladini dober prijatelj in blag vodnik. Njegovi bivši učenci danes s srčnimi vošili spremljajo svojega profesorja in prefekta, ko zaseda škofijsko stolico. Hvaležnemu spominu se pridružujeta radost in ponos.

Ljubljanska škofija je hvaležna dr. Karlinu za njegovo delo na glasbenem polju. Sam izobražen glasbenik je stal zadnja leta na čelu društvu, ki skrbi za lepoto bogoslužja in za umetno, dostojno cerkveno petje.

Karitativna društva so bila dr. Karlinu vedno pri srcu. Med prijatelji osirotele mladine si ga vedno našel, podpiral je vse naprave, ki lajšajo telesno gorje, da zdravijo dušne rane.

Skratka: dr. Karlin je vseh naš kot mož prepričanja, dejanja in peresal. Kot izobražen mož in delaven duhovnik zna ceniti važnost katoliškega tiska. Peščica nesebičnih mož je ustanovila tiskovno društvo, ki je po umnem delu zrastle v veliko tiskarsko organizacijo. Iz malega začetka so zrastle veliki zavodi, ki danes pošiljajo v mnogotisočerihih izvodih v svet liste in knjige. In tudi pri tej naši tiskarski organizaciji sodeluje dr. Karlin.

Tržaško-koperska škofija dobi torej z dr. Karlinom za škofa moža, ki bo vse svoje delovanje posvetil ljudstvu, njegovi verski in kulturni povzdigi. Njegovo dosedanje plemenito, požrtvovalno delovanje je najboljšje merilo tudi za smer njegovega bodočega dela. Globoko naobražen, z globoko ljubeznijo do ljudstva bo tržaško-koperski škofiji pravi ljudski škof. Zato s polnim navdušenjem kličemo: Živel

novi škof tržaško-koperski! Bog blagoslovi Tebe in Tvoje ljudstvo ter daj s Teboj ljudstvu tržaško-koperske ško-fije novo srečo!

LISTEK

Romarica.

Povest iz naroda.

Spisala M. Buol. — Poslovenil o. Vesselko Kovač.

(Dalje.)

Kandid je sam ostal v sobi. Zdelo se mu je, kakor da je okamenel in se ne more več ganiti. Polagoma se je pogreznil v neko brezčutno stanje, ki navadno sledi hudi razburjenosti in velikim bolestim. Nemo in srepo je zrl pred-se.

Tako je minila ura za uro. Zmračilo se je že. Kandid je pa še vedno sedel za veliko mizo, pri kateri sta z Romanom tolikokrat sedela, kramljala, se šalila in se tudi pogovarjala o svoji bodočnosti. Sedaj je pa sedel tu sam, z roko si je podpiral glavo, sedel je tiho, nezmožen vsake misli. Slednjič je zaslišal v veži korake. Mojster Potočnik je vstopil — sam. Pustil je celo Veroniko, da bi bil popolnoma sam s svojo boljo.

Kandid je tiho vstal in hotel iti iz sobe. Tedaj ga je mojster zapazil in vprašal, zakaj odhaja.

»Misliš sem, da vam je ljubše —« je žalostno odgovoril mladenič.

»Ne, le ostani tu!«

Kandid ga je prijel za ramo ter spremil do naslonjača, kamor je starel sedel. — Kandid je prijel za zadnjo Potočnikovo besedo ter lahko pristavil:

»Oče Jaka, jaz ostanem pri vas; v resnici, pri vas ostanem.«

»Ni treba tega zaradi mene,« je odvrnil nekako hladno starel. »Ne misli name; gledati moraš nase.«

Kandid ga je prijel za tresočo roko, ki je ležala na stolovem ročaju, in rekel s turobnim nasmehom:

»Dragi mojster, da, pri vas ostanem, dokler me ne vržete iz hiše!«

»Potem boš pa moral dolgo čakati.«

Glas, s katerim je Potočnik govoril te besede, je bil nenavadno mil in pri-jazen.

Kandid je pa dobro čutil, da je od tega trenutka na Jakoba Potočnika navezan kakor sin na očeta.

VIII.

Pri Silvestrovih so spekli pred par dnevi svež kruh; bil je torej že dovolj trd, da ga je bilo mogoče razrezati v majhne kocke. Gospodinje v Pustriški dolini imajo namreč navado, da se preskrbe s tako narezanim kruhom za cel mesec ali še dalj in ga rabijo za cmoke.

Micika je rezala v sobi kruh: cel dan. Ker je ves čas stala, so se ji že tresla kolena in prsti so ji že skoro odreveneli. Zato ji je bilo prav ljubo, ker je proti večeru stopila v sobo Kramar-

jeva Lizika.

»Micika, imam ti nekaj povedati,« je šepnila Lizika skrivnoso, ko se je prej dobro prepričala, da je ujena prijateljica res sama. In začela ji je pripovedovati, da ji je Potočnikova Veronika svetovala, naj se za vedno preseli k njej dol v trg. Odkar je namreč Roman umrl, se očetovo zdravje vidno slabša. Dekle ne mara v hišo, ker se težko privadi tujemu obrazu; a dobra prijateljica, kakor je na primer Kramarjeva Lizika, bi ji pa bila za pomočnico jako ljuba.

Micika bi bila najrajša glasno zakukala vsled te novice, zakaj tudi ona se je veselila Lizikine sreče.

Lizika je pa imela še tisoč pomislekov. Tako potrebna je namreč doma; v sobi in v kuhinji: povsod dosti dela; in ravno sedaj mora podnevi in ponoči varovati najmlajše dete, ki je bolehalo. Svakinja jo gotovo ne pusti iz hiše, vsaj zdaj še ne. Zato se njej za zdaj zdi bolje, da Veronika za nekaj časa najme deklo. Pozneje se bo pa že videlo, kako bo ona ukrenila.

»Ne govori mi takih neumnosti!« se je razsrdila Micika. »Nebesa bi lahko imela na zemlji, pa nočeš! Kaj ti pa je na tem, če Katra nekoliko zarentači! Pusti jo, naj zmerja; saj ima časa dovolj. Mar misliš ostati doma zato, ker se nadejaš, da dobiš kak krajcar po očetu ali materi? Tako nespametna menda vsaj nisi. Ali misliš, da ne vidim, kako nosi Katra vsako nedeljo materine koralje za vratom; in ti si ne upaš ziniti besedice, da je mati koralje zapustila tebi! Kaj pa moreš pričakovati dobrega od svakinje? Zastonj ji boš služila vse svoje življenje, toliko moraš vendar tudi sama razumeti. Če bi bila jaz na tvojem mestu, bi še danes naredila konec tej komediji.«

»Danes,« se je prestrašila uboga, boječa Lizika. »Ne, danes ne bom zinila ničesar o tem. Sicer pa je Veronika že govorila z bratom v tej zadevi in tudi s svakinjo; bolje je torej, da počakam, da Katra sama vzame stvar v misel.«

Sedaj se je pa Micika razjezila in jo dobro oštela. Liziki je začel siliti jok v oči in le malo je manjkalo, da ni začela pretakati solz. Medtem se je pa oglašil odzunaj znan, zoprni glas, ki je Liziko zelo prestrašil.

»Kaj pa, potrpežljivosti je treba!« se je oglašila mlada Kramarica in Školastika je ponovila: »Seveda, seveda, potrpežljivosti je treba.«

»Lizika, ostani tu!« je hotela Micika pomiriti svojo prestrašeno prijateljico, a ta je kakor hudodelec, ki ga je redar zasačil ravno pred zločinom, od groze prevzeta že skočila v stransko sobo, ravno preden sta stopili Kramarica in Školastika v sobo.

»Ah, dober dan, Micika!« je pozdravila Kramarica. »Si vendar enkrat doma? Pravi čudež, kaj? Seveda, romanja se boš slednjič vendar naveličala, ker nič ne pomaga!«

»Sem pač večkrat doma in oprav-

ljam svoja dela,« je odvrnila Micika, no da bi se ozrla na soseda.

»Kajpada!« je viknila Školastika. In kazaje na krušne kocke, ki so prihajale izpod noža, je pristavila: »Vidiš, Katra, to je edino delo, za katero je še sposobna.« Pri teh besedah je globoko vzdihnila.

Micika je bila navajena takega govorjenja. Naj je prišla za katerokoli delo — brez dela doma itak ni bila nikdar — vselej je zdihovala Školastika, da je ravno to edino delo, za katero je nadležna sestra še uporabna.

»Da, da, pravi križ,« je pritrdila Kramarica. »Treba pomisliti, Školastika, da Micike človek res ne more zavdati. Ta bolezen, saj veš, ni malenkost.«

»Ako mi je Bog poslal to bolezen, je to njegova stvar; to nikomur ni nič mar,« je odvrnila Micika nevoljno. In komaj zatajivši jok je nadaljevala svoje delo.

Potem sta sedli v kot in Kramarica je nadaljevala bolj natihoma.

»V resnici se mi smiliš, Školastika. Vedno imeti v hiši bolnega človeka in še tako razburjivega, to ni majhen križ! — Pa tudi jaz bi lahko govorila o njem. Ne morem ti dopovedati, kako nadlego imam s to Liziko. Nobenega dela ji ne smeš dati, sicer ti takoj tarni, da se ji vrti v glavi, in skoro bi moralala zanj posebej kuhati, ker vedno toži, da jo boli želodec. Povem ti kar naravnost kakor je: večkrat jo še pogledati ne morem, tako se mi gnusi, in moja Rezika je ravno taka kakor jaz. Večkrat sem že rekla Juriju, naj jo da v bolnišnico; a boji se stroškov in jezikov. Kaj naj torej človek počne? Potrpljenja je pač treba!

Bolezen, ki jo ima Lizika, vsaj ni nalezljiva; če bi bilo se to, potem pa res ne vem, kaj bi počela.« Pri zadnjih besedah je pogledala pomenljivo na Miciko in pristavila: »Pa tudi tako, kakor je, je hudo; le veruj mi!«

Kramarica je v tarnanju nad svojim hišnim križem postajala vedno glasnejša. Micika se je pa polagoma poravnala in njeno obličje se je celo nekoliko zjasnilo. Mirno je položila nož na mizo in šla iz sobe.

V stranski sobi, ki je bila od glavne ločena samo z leseno, zgoraj mrežasto steno, se je čulo tiho ihtenje.

»Kaj pa je to?« se je začudila Kramarica.

»Micika se je šla čmerit, seveda,« je menila Školastika in skomignila z rameni. »Danes je zopet slabe volje. Ves dan bi jo bilo treba samo tolažiti.«

V stranski sobi je bilo nato čuti lahne korake, potem škripanje vrat. Potem je pa nastala tišina.

V sobi je pa klepetanje in opravljanje stoprav prišlo v pravi tir. Celu uro sta tožili sosedi druga drugi svoje križe in težave ter prišli do prepričanja, da je ni večje nadloge, kakor je bolnik, ki ne more umreti ne ozdraveti; obe sta zagotavljali, da imata dovolj prilike, da si zaslužita nebesa.

Naposled se je Kramarica poslovila in odpravila domov. (Dalje.)

RAZGLED PO DOMOVINI

P. n. naročnikom! Ker moramo natančno določiti, v koliko izvodih naj tiskamo nadaljne številke »Domoljuba«, in ker moramo že sedaj urediti oziroma natisniti naslove, smo se odločili, da bomo že s prihodnjo številko ustavili list vsem, ki nam še doslej niso poslali naročnine. Prosimo torej, naj vsak naglo stori svojo dolžnost, ker bi mu pozneje morda ne mogli doposlati vseh zamujenih števil. Kdor ne zmore naenkrat cele naročnine, nam pošlje lahko tudi samo polletno, to je 1 K 50 vin., čez pol leta pa zopet drugo polovico. Red zahtevajo naročniki, red zahteva tudi uprava »Domoljuba«.

I. občni zbor hranilnice kmečkih občin v Ljubljani. Dne 23. t. m. se je vršil velevažni občni zbor hranilnice kmečkih občin. Pravila so potrjena in v kratkem prične hranilnica svoje delovanje. Ustanovitev te hranilnice je velikega pomena. Doslej so morali vsi nalagati denarje za kavcije, mladinske denarje itd. le v mestne hranilnice in kranjsko hranilnico. Vemo pa, da so mestne hranilnice liberalne in v korist le mestom, kranjska hranilnica pa je nemška. V zadružne hranilnice tak denar nalagati ni bilo po zakonu dovoljeno. V ravnateljstvo nove hranilnice so bili izvoljeni gg.: Franc Povše, državni in deželni poslanec, predsednik; Anton Belec, župan v Št. Vidu nad Ljubljano, podpredsednik; Josip Šiška, stolni kanonik v Ljubljani; Alojzij Teršan, župan v Šmartnem pod Šmarno goro; Josip Štrukelj, c. kr. poštni nadoskrbnik; Ivan Stanonik, župan v Horjulju; dr. J. Dermastia, odvetniški kandidat v Ljubljani; J. Pogačnik, deželni blagajnik v Ljubljani; Bogumil Remec, ravnatelj slovenske trgovske šole v Ljubljani; Ivan Traven, ravnatelj Zadružne zveze v Ljubljani; Jos. Šusteršič, župan v Medvodah; Franc Zajc, c. kr. finančni svetnik v pokoju.

Amerikanski sleparji. Ob polomu ljubljanske »Glavne posojilnice« se je zopet pokazalo, kako so naši amerikanski rojaki izročeni večsih brezvestnim agentom na milost in nemilost. »Glavna posojilnica« ima nad en milijon kron vlog iz Amerike. Kako je to prišlo? To nam povedo knjige propale »Glavne posojilnice«, kjer je zapisano črno na belem, da je sprejemal od te nesrečne posojilnice provizije neki Frank Sakser v New-Yorku, to je tisti Sakser, ki izdaja v New-Yorku svobodomiseln slovenski dnevnik »Glas Naroda«. Sakser je tedaj za provizijo, to je proti plačilu pridobival v Ameriki hranilne vloge za »Glavno posojilnico«! — Ni čuda, da je ta mož se-

daj v veliki zadregi in v tej zadregi je »iztuhtal« dvojno: na eni strani objavlja v svojem listu dan za dnevom izjavo, da »ni res, da je »Glavna posojilnica« propadla!!« Na drugi strani pa hujska z gorostasnimi lažmi zoper naše poštene ljudske zavode! Sakser si domišlja, da odvrne na ta način pozornost zapeljanih rojakov od svojih nelepих manipulacij. **Mož naj hitro položi račun o svojih provizijah in naj povrne škodo zapeljanim rojakom, ki so mu zaupali trdo zaslužene dolarje.**

Velikanska pravda. Amerikanski Sakser poroča v svojem listu »Glas Naroda« o pravdi našega prevzvišenega knezoškofa z nekdanjim svojim oskrbnikom D i C e n t a, češ, da je prevzvišeni gosp. knezoškof pravdo zgubil in bo moral šteti novce. **Resnica je pa ravno nasprotna.** D i C e n t a je bil tožil našega prevzvišenega knezoškofa dr. Antona B. Jegliča na plačilo 140 tisoč kron. Te dni se je dostavila knezoškofevemu zastopniku g. dr. Ivanu Šusteršiču razsodba deželne sodnice ljubljanske, glasom katere je **Di Centa pravdo docela zgubil** in je obsojen, da mora povrniti prevzvišenemu gospodu knezoškofu vse pravdne stroške v znesku nad sedem tisoč kron. Tako je resnicoljubje gospoda Frank Sakserja v New-Yorku. Naj si vsak sam napravi svojo sodbo, koliko je takemu človeku sploh verjeti.

Polom »Glavne posojilnice«. Liberalci se s'no jezijo, da smo brave »Domoljuba« natančno podučili o tem polomu, ki je in ostane nad vse žalosten. Prepričani smo, da so nam naši braveci za ta poduk hvaležni. Izpolnili smo le svojo dolžnost! Ljudstvo ima pravico biti podučeno o takem dogodku. S tem se ne dela nikomur škoda, temveč se le zabrani marsikatera nova škoda, ki bi utegnila vzrasti iz nejasnosti. Ljudstvo mora vedeti, katera posojilnica je propadla, mora vedeti kdo je to posojilnico vodil in nadziral, mora vedeti, koliko je primanjkljaja in mora tudi vedeti, če in kako se bo ta primanjkljaj pokrili. — Mi smo poročali v vseh točkah strogo resnico in se bomo držali tega seveda, kakor vselej, tudi v bodoče, naj bode to temu ali onemu prav ali ne. Nam se gre za ljudski blagor in za nič drugega. Tako bomo tudi v bodoče poročali o »Glavni posojilnici«, karkoli se nam bo zdelo važno za naše bravece.

— **Kmetijski tečaj v Škocjanu.** Dež. odbor priredi 29. in 30. jan. 1911 v šolskem poslopju v Škocjanu kmetijski tečaj. Spored: V nedeljo, 29. jan. po prvi svetli maši: Pašništvo, prašičereja. Pre-

dava ravnatelj kmetijske šole na Grmu g. V. Rohrman. Isti dan po popoldanski službi božji: O kmečkih gospodar-skih zadrukah: Predava deželni zadružni komisar dr. Lovro Pogačnik. V ponedeljek, 30. jan. od 9. ure dopoldne dalje: Sadjarstvo. Predava deželni sadjarski instruktor Martin Humeč. Isti dan popoldne od 2. ure dalje: Vinarstvo in kletarstvo. Predava c. kr. vinarski nadzornik Boh. Skalický. Kmetovalci! Udeležite se v lastno korist tega tečaja.

Gospodinjski tečaji na Kranjskem in naučno ministrstvo. Naučno ministrstvo je sklenilo, da pošlje na Kranjsko študirat gospodinjске tečaje dvornega in ministerialnega svetnika dr. Heina. Dvorni svetnik pride v Ljubljano dne 27. januarja in bo gost deželnega glavarja dvornega svetnika pl. Šukljeta, s katerim se udeleži tudi izkušnje gospodinjškega tečaja v Selcih.

Upravna Vipave. Za uravnavo Vipave na Kranjskem je izdelan načrt, a ugovor je z goriške strani, koder pravijo, da bi jim regulacija na Kranjskem ob povodnji škodovala, če se ne uredi voda tudi v spodnjem toku. Sedaj je pa vlada naročila, da se izdela tudi načrt za uravnavo Vipave v goriškem delu.

Prepovedani živinski semnji. Z ozirom na to, da se kužna bolezen na gobcu in parkljih pri goveji živini v Istriji, odnosno na Primorskem čim bolj širi in se je ista uže zanesla v naš okraj, se do preklica prepove vršitev živinskih semnje v parkljesto živino (govedi, ovce, koze in prašiče) v celem okolišu okrajnega glavarstva Postojna. Izvzeti so od te prepovedi semnji za kramarsko blago in za konje, kateri se bodo smeli brez zadržka vršiti.

Zanimivo novost namerava vlada vpeljati na ljudskih šolah, namreč pouk v kuhinjstvu; ne naenkrat povsodi, ampak polagoma. Vsaka šola bi imela poseben prostor z dvema ognjiščema, pri vsakem ognjišču bi kuhale po štiri učence en dopoldne na teden; tako bi se vežbalo vsaki teden po 48 učenk. Za ta poseben trud bi učence na dan, ko bi kuhale, dobivale zastoj kosilo; ako bi slabo skuuhale, bi pa dobile kazen — namreč slabo kosilo.

Kapelice v ljudskih šolah bodo priredili na Hrvaškem povsod ondi, kjer imajo otroci predaleč v cerkev. V kapelicah se bodo potem vršile šolske maše.

Stalni pokoj je dovoljen č. g. Ludoviku Škufca, župniku v Kranjski gori.

»Občinska Uprava« je edini slovenski strokovni list, ki je namenjen pouku naših županov in drugih občinskih zastopnikov. Letos je stopil v VI. leto svojega obstoja; pridobil si je v tem

čas lepo število naročnikov, še več pa čitateljev. »Občinska Uprava« ni važna le za županstva in druge javne korporacije, ampak za vsakega posameznika posebej, zlasti pa za čitalnice in izobraževalna društva. Vsled tega jo toplo priporočamo v obilo naročanje. Opozarjamo le na stalno rubriko »Vprašanja in odgovori«, kjer dobi lahko vsak plačujoči naročnik temeljito pojasnilo v raznih zadevah javne uprave.

Živinorejski in mlekarški tečaj priredi ravnateljstvo kmetijske šole na Grmu v torek in sredo, dne 14. in 15. februarja t. l. Namen tečaja je izboljšanje kravje reje v zvezi z mlekarstvom. Na sporedu so naslednja predavanja: V torek, dne 14. februarja. Od 2. do 4. popoldne: Vrednost kravje reje; odbiranje molznih krav; raba krav za plemo; krmljenje krav; strežba molznih krav; molža; stroški kravje reje. V sredo, dne 15. februarja. Od 9. do 11. ure popoldne: Prodaja mleka; ravnanje z mlekom; lastnosti mleka; napake in pomanjkljivosti mleka; mlečna posoda. Popoldne od 2. do 4. ure: Prodaja smetane in presnega masla; oddajanje in razpošiljanje presnega masla; gospodarski pomen mlekarških zadrug. Pouk se pojasnjuje s praktičnim razkazovanjem. Tečaj je namenjen našim gospodarjem in gospodinjam in je želeli, da se ga mnogoštevilno udeležijo tudi naše gospodinjice in kmečka dekleta. Kdor se želi udeležiti, naj se prikladi po dopisnici ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu. Oddaljenim udeležencem plača ravnateljstvo stroške za pot do Novega Mesta in za hrano.

Živinorejska zadruga na Homecu naznanja, da imajo njeni člani na prodaj okrog 400 brejih svinj in 300 plemenitih prešičev. Ker so sedaj radi enega slučaja kuge pri goveji živini v Mengšu semnji v kamniškem okraju zabranjeni, se kupci vabijo, da pridejo kupiti na dom, in sicer dobe dobro in zdravo robo v občinah Homec, Šmarca, Volčji potok, Radomlje, RoVo in drugod. Pripomni se, da je kupčija po domih dovoljena. Dolenjci lahko spravijo kupljene prešiče po železnici domov. — Pridite, kupci, kupčija dobra, blago izvrstno!

Nemška graška zavarovalnica in naši kmetje. Za časa prevlade Nemcev pri Slovencih vpeljala se je graška zavarovalna družba med nami in hoče z vso silo in znano nemško vztrajnostjo obdržati svoje mesto med nami. Nešteto slučajev kaže, kako se izkorišča naše ljudstvo od navedene zavarovalnice. Navedemo za zdaj enega. Posestnica iz ljubljanske okolice zavarovala je svoja stavbišča leta 1909. pri »Vzajemni zavarovalnici« in ko je leta 1910. imela posla pri graški zavarovalnici, kjer je bila prej zavarovana, je le-ta zavarovalnica, četudi je bila obveščena, da je posestvo zavarovano že pri domači zavarovalnici, podaljšala zavarovanje za nadaljnjih deset let; vsled tega je zavarovana posestnica pri dveh zavodih in za slučaj požara ne bo do-

bila nikjer odškodovanja. Zastopstvu graške zavarovalnice je položaj natančno znan, a vendar ne odstopi od svojega poznejšega zavarovanja, katero postopanje pa ima lahko posledico, da se za slučaj nesreče ugonobi nesrečni zavarovanec. Torej pozor!

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje:

Ljudska posojilnica

Ljubljana

Miklošičeva cesta šteV. 6

(tik za frančiškansko cerkvijo)

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po 4 1/2% brez kakega odbitka.

Uradne ure od 8. zjutraj do 1. popoldne.

Glej inserat!

Zahvala. Dne 17. januarja t. l. pogorela je moja hiša, ki je bila zavarovana pri Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani. Škoda cenila se je takoj po odposlancu omenjene zavarovalnice in v mojo popolno zadovoljnost do vinarja izplačala, vsled česar si štejem v dolžnost to edino domačo zavarovalnico vsakemu najtopleje priporočati.

Vel. Staravas pri Grosupljem, 22. januarja 1911.

255

Janez Skubic l. r.

Gorenjske novice

g Kmečka hranilnica v Radovljici sprejema kot gotov denar hranilne knjižice drugih denarnih zavodov, sama preskrbi, da se denar drugod dvigne in pri njej varno naloži, ne da bi se obresti količkaj pretrgale. Vloge obrestuje po 4inpol odstotka, to je: daje od 100 K letno čistih obresti 4 K 50 v. Denar pri Kmečki hranilnici je najbolj varno naložen, ker svoj denar posojuje na kmečka posestva, ki imajo gotovo trajno stalno vrednost. Poleg tega vsi njeni člani z vsem svojim premoženjem jamčijo za varnost naloženega denarja. Toraj je izguba denarja čisto nemogoča. V načelstvu in nadzorstvu Kmečke hranilnice so odlični, razumni in ugledni možje iz mesta in okolice. Načelnik je gospod Ivan Bulovec, posestnik in tr-

govec v Radovljici; njegov namestnik častni kanonik in dekan Janez Novak; Josip Stegu, c. kr. okraj. živinozdravnik, g. Vinko Resman, posestnik in usnjar Podmestom, trije župani iz okolice in več drugih mož. Zato pa gorenjski kmetje s polnim zaupanjem tu vlagajo svoj denar, sem prinašajo hranilne knjižice raznih posojilnic, ki so v zadnjem času v veliki denarni stiski, se poslužujejo odpovednega roka, kar je za kmete silno težavno, ker imajo mnogo potov in skrbi, ker ne dobijo denarja ven, ko ga potrebujejo. **Nasproti pa Kmečka hranilnica takoj izplača vsako vlogo, ne da bi bilo treba kaj odpovedati ali čakati na denar, ker ima vedno dovolj denarja v zalogi.** Zato pa zavedni možje: z denarjem v Kmečko hranilnico! Svoji k svojim!

g Moravče. Liberalni združni dom v Moravčah. In so djali odborniki liberalne posojilnice: »Pridite, sezidajmo si hišo in stolp, katerega vrh naj se vidi po vsej okolici in storimo sloveče svoje ime, predno preminemo.« In začeli so zidati. Ljudstvo pa, čegar želji so bili shranjeni v posojilnici, ni nič vedelo, kaj mislijo. In sklepali so, kako bo ljudstvo veselo, ko bo videlo to krasno stavbo, v katero bo prišla posojilnica, pošta, žandarmerija, okrajno glavarstvo, sodnija, zdravnik, financarji in kaj še vse. Ob počitnicah pa se bodo nad domom divili tujci, ki bodo od daleč in blizu prihiteli, da si ogledajo in posedejo še prazne prostore, ki jih je poklicala v življenje modra glava liberalnih odbornikov. Slava naša pa bo šla ne le po Kranjskem, ampak daleč, daleč po svetu, in ljudje bodo videli, da vstajamo kot pomlajeni iz razvalin liberalnih. Če je človek opazoval te ljudi, kako visoko so dvigali svoje glave, kako samozvestno in zaničljivo so pogledovali na nas klerikalce, tedaj je moral misliti, da imajo denarja v rezervi kot toče. Vse najmodernejšo, vse najdražje so pokupili, samo da se postavijo, naj stane kar hoče, saj ne gospodarijo s svojim denarjem, saj so ga ljudje prinesli in izročili v oskrbo. Toda minula je kmalu slava, kajti ljudstvo je sprevidelo, da tako ne bo šlo. Videlo je, da za Moravče taka stavba nima nobene vrednosti. Zato so znižavali z glavami in povpraševali, kak bo konec. Vsak pameten človek pa, še celo moravska Neža, je začela tarnati, kaj bo s hišo, ki toliko košta, pa nič ne nese. In podvojile so se ji skrbi, da je vzklikala: »Osemnajst let že moj mož deluje za splošni blagor, zdaj mu pa mislijo še hišo vzeti.« In zbrali so se zopet in sklenili, dom, tako velikanska hiša, mora imeti hišnika, bi jo bo oskrboval, zapiral in snažil. A le kratko življenje mu je bilo odloženo v domu. Zapustil jo je, ker ni hotel hlapčevati samo za stanovanje in drva in imeti toliko opravila in prevzemati veliko odgovornost. Zdaj pa jih že čaka dvajset na to imenitno službo. Bog ve, komu bo sreča tako mila, da ga posta-

vijo za hišnika. Prav gotovo mu narode še uniformo z napisom vrh kape: Liberalni zadrugi dom. Oh, ko bi vi videli veselje, ko se je zbornalo: danes je prvič odprto kopališče! Cel dan je bilo zasedeno. Nek hudomušnež pa je rekel: »Strašno so morali biti liberalci umazani, da so tako težko pričakovali kopeli.« In umila se je liberalna gospoda moravska, ljudje božji, v vašem domu. Vi pa se ne bote, ker kopališča niso napravili za vas, ampak le za par, ki so bili potrebni mavžanja. In plačali so delo, kolikor so mogli, nekaterim — vsaj o enem prav dobro vemo — da je dobil mesto gotovine 6000 K samo hranilno knjižico, v kateri je naložena svota. To je bil prvi začetek cvirnanja. A tolažbo so kmalu dobili. Prišla je poštarica in vzela stanovanje, prišli so žandarji, ki so že tri mesece naprej imeli plačano v prejšnjem stanovanju — tako se zapravlja deželni denar — in vzeli stanovanje, prišel je črevljarij, ki pa menda v kratkem odkuri, v turn so pa djali posojilniškega uradnika, ki naj bo kakor v starih grajskih turnih postavljen za kanon, ki naj se sproži, ko bodo klerikalci začeli ljudem odpirati oči. In zgodilo se je. Kanon je sprožen, klerikalci pa izročeni sodnji. Kaplan Demšar dobi tri leta, drugi pa nekaj manj, tako so sklenili v liberalni posojilnici. Ti »pr.« kaplani vam delajo preglavico, kaj ne, zato bi jih pa radi zaprli. Pa ti vam bodo že še izprašali kosmato vest, če tudi se hvalite, da bodo prej šle vse Krasce v »luft«, kot pa vaša posojilnica. Toda za danes dovolj! Resnica je, da ima naša posojilnica dvigniti čez 20.000 kron iz liberalne; prišlo bo pa še več, pa vam ne pomaga ne birič ne žandar.

g Trboje. C. kr. naučno ministrstvo je ekspozituro Trboje pri Smledniku potrdilo pred kratkim časom za samostojno župnijo. Želeti bi bilo, da pristopi tudi vas Moše k novi župniji, ker so že otroci včolani v Trboje in tudi zdaj ljudje večinoma hodijo v Trboje k službi Božji, ker imajo polovico bližje kot do Smlednika. Tudi stroškov ne bodo imeli velikih.

g Iz Mekinj. Kaj krasno in sadosno se je izvršila dne 22. t. m. prva izobraževalna prireditev v novem »Društvenem Domu«. Ljudstvo je napolnilo lepo prostrano dvorano; tudi galerija je bila zasedena. Ob pričetku je zapel naš vrli moški zbor pod vodstvom dragega nam pevovodje krepka zbora »Slovenec in Hrvat« in »Slovanški brod«. Nato pozdravi društveni predsednik navzoče v imenu društva, izrazujoč svoje veselje, da se je zbralo ljudstvo v tolikem številu; pozdravi tudi našega ljubljene prvoritelja dr. Kreka ter zasluženega ravnatelja Pirca. Nato povzame besedo g. svetnik Pirc ter razlaga prepričevalno in mikavno pomen in važnost zadrugištva sploh ter posebej še važnost živinorejskih zadrug za kmetovalce. Povdarjal je, da more priti kmet do bolj-

še pasme le potom takih zadrug ter priporočal, naj si tudi v Mekinjah ustanove imenovano zadrugo. K sklepu je še na kratko omenil nevarnosti, ki žuga naši živini po kužni bolezni na parkljih in gobcu ter dal nektera navodila, kako naj ravna kmet, da obvaruje svojo živino preteče nesreče. Nato govori dr. Krek; omeni mimogrede političen položaj ter lepe uspehe naše stranke; precej obširno razpravlja o važnosti posojilnice za kmeta, ki naj se tako opre na samopomoč. K sklepu so se razgovarjali naši možje z dr. Krekom o planinah, o potrebnih vodnjakih na Brezjah, kjer imajo kmetje do 100 glav goveje živine pa premalo vode za napajati itd. Dve uri in pol so trajali govori in razgovori; pa ljudstvo je pazno sledilo razpravam do konca. Lep sad tega prvega shoda v novem domu že dozoreva. Ustanovila se je takoj živinorejska zadruga, h kateri je pristopilo takoj nad 20 udov. Snuje se pa že tudi rajfajznovka. Obema govornikom iskrena zahvala za podučne in tako uspešne govore! Vedoželjno ljudstvo je pridobilo mnogo na tem shodu v novem domu, katerega so vsi veseli; tu ima sedaj lepo središče, kjer se bo odslej pogostokrat shajalo v prijazni družbi, bistril si um in blažit si srce.

g Iz Krizev pri Tržiču. Slabo se godi liberalni posojilnici v Tržiču. Ker ne more izplačevati vlog strankam, ki zahtevajo denar, začela je iztirjevati pri dolžnikih v naši občini. Kje naj naenkrat vzamejo ljudje denar? Jasnó je, da vlada silno razburjenje in zabavljanje nad izkoriščevalci ljudstva. Sedaj smo šele spoznali, kaj so liberalci, pravijo ljudje. Škoda, da so jih prepoznali!

g Tržiške novice. Minoli teden je v društvu Sv. Jožefa predaval g. predsednik Gole o gospodarstvu liberalcev. Polna dvorana je bila delavstva, ki je pazno sledilo izvajanjem g. govornika. — Živinska kužna bolezen je obiskala tudi našo faro. Pri par gospodarjih je obolela živina. Ker je snaga glavni pogoj, da se odvrne ta nalezljiva bolezen, bodo gotovo posestniki vse storili, da jo preprečijo. — Jugoslovanske strokovne organizacije skupino že imamo, zato je upati, da bo začelo delavstvo pridno vpisovati se. Vsak torek ob 8. je predavanje v društvu in potem vpisovanje. Krščansko delavstvo v organizacijo! — Socialni demokratje bodo vendar pričeli s konsumom. Ljudi love na ta način, da jim obetajo, da bo vse ceneje nego pri tukajšnjih trgovcih. Pri tej draginji res marsikdo veruje vabljivim besedam rdečkarjev, ki bi radi s pomočjo konsuma, ker drugače ne gre, vlovili nekaj nerazsodnih ljudi. Če bo res vse ceneje kakor drugod, se bomo kmalu prepričali in potem bomo vestno poročali. Za sedaj samo pravimo: pozor pred vsiljivci!

Moravče. Javno vprašamo, ali je moravska žandarmerija v službi liberalne posojilnice, oziroma gospoda Tomana? Izprašujejo, kam je kdo dal

hranilne knjižice, koliko in zakaj. Dokazov dovolj na razpolago.

g Črnuče. Kat. slov. izobraževalno društvo bode imelo v nedeljo dne 29. t. m. ob 3. uri popoldne občni zbor s predavanjem. Možje in mladenci, prikažite se, koliko vas je za napredek. V novem letu se prične v društvu novo življenje. Naprej!

g Iz okolice Dobrave pri Kropl. Lansko leto poleti enkrat je imela kmetijska podružnica na Dobravi veselico, katere del čistega dobička je bil namenjen za popravilo pota iz Dobrave v Kropl. Tako je stalo tiskano na vabilu. Vprašamo prav vljudno dotični odbor, zakaj ni še do sedaj poskrbel za popravilo onega pota? Ali ni sramotno obljubiti in obljube ne izpolniti, ali ni sramotno ne ostati mož beseda? Ali je resnica, da je preostanek čistega dobička prav trdno zadržala neka oseba v ženskem krilu, ki sicer ne biva na Dobravi, a ima, vendar na Dobravi prav mogočno besedo, in ga nikakor ne dovoli za popravilo omenjenega pota? Pozivljamo županstvo občine Ovšiče, naj pot popravi ali pa za pre; če se zgodi tam kaka nesreča, bo ono krivo!

g Iz Ihana. Dne 15. t. m. predaval je tu g. ravnatelj Pirc o živinoreji in živinorejski zadrugi, ki se namerava tukaj ustanoviti. Poslušalci so predavanju sledili z zanimanjem. Udeležba je bila obilna. Pokazalo se je, da takih predavanj je silo potreba v tukajšnji župniji. Upamo, da tako predavanje ni bilo zadnje. Kmetovalci, sedaj pa pristopite h tako koristni zadrugi v obilnem številu. Ko bode zadruga jela poslovati, potem boste šele spoznali pravo njeno korist. G. predavatelj je tudi nekaj koristnih besedi izpregovoril o kuži na gobcu in parkljih, ki se je tudi v naši občini pojavila. Zanešana je bila iz Štajerskega. Da se ne zanese v druge hleve, dobro jih zapirajte in nobenega ne pustite notri ter skrbite za snažnost hlevov. Vsak novi slučaj takoj naznanite oblasti, to je županstvu in c. kr. okr. glavarstvu. — Dne 29. t. m. bode v našem izobraževalnem društvu predaval o sv. deželi gosp. Merkun, župnik iz Homca, in obenem se bode ustanovila tudi živinorejska zadruga. Pridite v obilnem številu k predavanju, boste slišali marsikatero zanimivost iz sv. dežele. — Ustanovili smo tudi »Cebelico«, v katero precej pridno nosijo. — Vreme imamo precej mrzlo.

g V štefanji vasi bo v nedeljo dne 29. januarja K. s. izobraž. društvo priredilo predstavo »Pri gospodi« in »Zamorec« in petje z govorom.

g V šmarinem ob Savi bodo v nedeljo 29. januarja igrali fantje igro »Za letovišče« in predstavljali tri žive slike sv. Družine.

g Predoslije pri Kranju. Naše Kat. izobraž. društvo napravi prihodnjo nedeljo (29. januarja) ob treh popoldne javno predavanje v mlekarni. Predavanje je iz prijaznosti prevzel g. pro-

fesor dr. Karol Capuder. Vabi se k obilni udeležbi.

g Ljubno. 29. t. m. bo II. občni zbor tukajšnjega izobraževalnega društva z običajnim sporedom. K obilni udeležbi vabi odbor.

g Iz Križa pri Trzihu. Ljudsko štetje izkazuje v kriški župniji 1970 prebivalcev, ki so vsi razen enega katoličani, eden je protestant. Toliko jih je v resnici bivalo zadnji dan leta 1910. v kriški župniji, mnogo jih je zdoma, a ti niso všteti. Posamezne vasi imajo: Križe 177 moških, 197 ženskih, skupaj 374; Sebenje 103 m., 110 ž., s. 213; Retnje 71 m., 96 ž., s. 167; Pristava 89 m., 100 ž., s. 189; Gojzd 30 m., 32 ž., s. 62; Zg. Vetrovo 29 m., 39 ž., s. 68; Žiganja vas 109 m., 130 ž., s. 239; Breg 18 m., 23 ž., s. 41; Senično 71 m., 75 ž., s. 146; Sp. Vetrovo 24 m., 26 ž., s. 50; Golnik 44 m., 48 ž., s. 92; Novake 10 m., 11 ž., s. 21; Bistrica 151 m., 157 ž., s. 308; torej skupaj 926 m., 1044 ž., s. 1970. Koncem leta 1900 je bilo po uradnem štetju 1691 prebivalcev, v desetih letih so se torej pomnožili za 279, to je za 16 in pol odstotkov.

g Moravče. Naše društvo bo imelo občni zbor na Svečnico 2. februarja 1911 popoldne po službi božji v kaplaniji. Dnevni red običajen. Društvo prosi, da bi člani kolikor mogoče na ta dan in ob priliki občenega zbora tudi poravnali članarino; vsak da 1 K. Prosimo, da bi to svojo dolžnost tudi vsi člani izvršili. Denar društvo silno rabi, posebno sedaj, ko napravljajo nove kulise. Prihodnja prireditelja Kat. izobraž. društva bo na pustno nedeljo v novi dvorani na novem odru. Vprizorila se bo težka igra, ki zahteva obilo dela in truda. Fantje, redno k skušnjam! — Občni zbor Orlo bo pozneje. — Ustanovili smo v Moravčah 15. jan. živinorejsko zadrugo. Predaval je kaj poljudno in poučno gosp. inštruktor Krištof. Dvorana v kaplaniji je bila premajhna, zato smo šli v novo dvorano posojilnice in hranilnice v »Ljudski Dom«, ki je bil poln poslušalcev. Bog blagoslovi i to započeto delo.

g Iz Št. Vida nad Ljubljano. Občni zbori in predavanja. Prihodnjo nedeljo 29. t. m. ob 3. uri popoldne javno predavanje in občni zbor ljudske knjižnice. Hranilnica in posojilnica bo imela sklep računov za 1910 in občni zbor v nedeljo 5. februarja t. l. ob 8. uri zjutraj v župnijski pisarni, popoldan isto nedeljo pa bo gospodarsko predavanje. — Prireditve. Na praznik sv. Štefana so dekleta Marijine družbe predstavljale Sardenkotovo »Mater dolorosa«. Draveljsko Kat. izobraževalno društvo je na praznik sv. Treh Kraljev na našem odru ponavljalo igro »Vestalka«; tej prireditvi so prisostvovali tudi prevzvišeni naš knezoškof. Mladenci Orli so preteklo nedeljo igrali »Občinskega tepčka«. — Same številke. V letu 1910. je bilo v naši župniji: rojenih 176, poročenih 25 parov, mrličev pa 132. Ljudsko štetje v občini Št. Vid izkazuje tole

število prebivalcev: Št. Vid 840, Vižmarje 467, Stanežiče 232, Podgora 189, Podutik 185, Glinica 142, Medno 142, Guncleje 129, Poljane 116, Brod 100, Dolnice 93, Kamna gorica 72, Toško čelo 56, Dvor 54, Trata 49, skupaj 2866 prebivalcev. Za občino Zgornja Šiška še nimamo podatkov. — »Domoljub« ima v naši župniji do danes 185 takih naročnikov, ki so za letos naročnino že plačali. — Hranilnica in posojilnica izkazuje za leto 1910. sledeči račun: Denarni promet 1.532.472 K 22 vin., torej nad poldrugi milijon kron; stanje vlog 535.238 K 24 v., stanje posojil 191.253 K 69 vin., stanje tekočega računa 336.904 K 17 vin. Čisti dobiček 4084 K 06 vin., ves rezervni zaklad znaša 7570 K 21 vin. Z ozirom na lep dobiček lanskega leta je načelstvo skupno z nadzorstvom v svoji zadnji seji dovolilo sledeče podpore: Župni cerkvi na račun električne razsvetljave 200 kron, na račun novih orgelj 100 K, B. P. čitalnici 100 kron, Orlu 100 kron, po 50 kron: ljudski knjižnici, gasilnim društvom v Št. Vidu, Vižmarjih in Podutiku, strojnemu zadrugam v Št. Vidu, v Dravljah in v Mednem, Kat. izobraž. društvu v Dravljah 40 kron, Kat. izobraž. društvu v Zg. Šiški 30 K. — 1000 kron podpore je kmetijsko društvo v Št. Vidu pretekli teden dobilo od ministrstva. — 10 dni zapora ali 100 kron kazni in vse tožbene stroške je sodišče pretekli teden prisodilo bratu starosti tukajšnjega Sokola in odborniku tukajšnje liberalne posojilnice, ker je imel na ustanovnem zborovanju strojne zadruge v Dravljah predolg jezik.

Dolenjske novice

d Dobropolje. 18. in 19. decembra smo imeli gospodarski tečaj. Predavali so: strokovni učitelj Planinšek o živinoreji, zadrugi inštruktor dr. Pogačnik o zadrugi inštruktor dr. Rohrmann o živinoreji. — 8. januarja je predaval sadjarski inštruktor Martin Humek o umni sadjereji. Ljudje so z velikim zanimanjem poslušali vsa predavanja. — Na Sv. Treh kraljev dan so imeli Orli svoj občni zbor. — Meseca februarja in marca se bo vršil gospodinjstvi tečaj v stari šoli. Naj bi se prigrasila resna in pridna dekleta, da se nauče gospodinjstva. — Posojilnica je zvišala obrestno mero na 4 in pol odstotkov vsem hranilnim vlogam, a od posojil tirja odslej po 5 in pol odstotkov od onih dolžnikov, ki stanujejo zunaj fare, a od posojil, ki jih imajo trgovci, pa po 6 odstotkov, ker ti ložje zmorejo višje obresti, kakor pa kmetovalci. Je pa posojilnica v prvi vrsti namenjena kmetom, in v posojilnico je naložen samo kmečki denar. Odbor je sklenil, da nobena občina več ne dobi podpore od posojil-

nice, ako ne bo imela naklade na opojne pijače. — Glavna posojilnica v Ljubljani, kateri se sedaj tako slabo godi, od nas nima dosti članov, niti denarja. Prizadete so, kolikor se doslej ve, 3 do 4 osebe. Koliko bodo rešile iz poloma, se seveda ne ve. Da bi le preveč ne bile udarjene! So pa tudi čudni nekateri ljudje. Kadar so v stiski, jim je domača posojilnica dobra in vedo, kje je. Kadar pa imajo nekaj kron odveč, tedaj pa postanejo »moški« in neso denar kam drugam, kjer jih bolj počaste. Sedaj pa vidijo, da tisto »češčenje« ni bilo zastoj! Nekateri imajo še pri neki drugi liberalni posojilnici denar naložen. Prav varen ni! Koder odborniki špekulirajo z denarjem vlagateljev, je premoženje zadruženikov in denar vlagateljev vedno v nevarnosti! Ako ne verjame, boste pa skusili! — Za vodovod so se izjavili odbori vseh treh občin, ker ni pametnega človeka, ki bi trdil, da pri nas vodovod ni potreben. No, potlej se je pa kajpada začela hujskarija. Eni hujskajo iz zlobnosti, ker hujskajo proti vsaki dobri stvari, drugi pa iz sebičnosti, ker so hitro preračunili, da bi nekaj kron več plačali kakor pa drugi. Seveda, kdor ima trgovino, gostilno itd., ima večje dohodke, večji davek, in mora za take naprave tudi več plačati, kar je vendar pošteno. — Nekaj se upirajo tudi tisti, ki imajo kapnice, češ jaz sem jo napravil, naj jo napravi pa še moj sosed. Kar je pa bolj budalastih, pa vpijejo: Ob grunte bomo! Minulo leto so pa po naših gostilnah popili 103.600 litrov zadacanega vina, koliko pa neobdačenega po hišah, pa sam Bog ve. Ker se potoči tudi precej piva in žganja, so ljudje dali za pijačo, brez katere bi lahko bili, v enem letu najmanj 150.000 kron. A za vodovod, za dobro vodo, seveda ni denarja, dasi bi 100.000 kron popolnoma zadostovalo za gradbene stroške. Prežalostno bi bilo, ako bi oštarijski bratci imeli odločilno besedo! — Zadnji teden starega leta je neka »zanikrna trojica« iz Dobropolj ponoči »sleparila« po Strugah. Ako se to še kdaj zgodi, svetujemo Stružancem, da se jih bolj resno loté, kakor so se jih bili sedaj. Hlače dol, pa jih z brezovko v roki priženite pri beleni dnevu nazaj.

d Popotnik iz mokronoške doline. V Krmelu so vendar našli tretjo božjo zapoved in ne delajo več v nedeljo, tako je prav! Delavec je tudi revček in počitka potreben! Sploh je pa tam v Krmelu slabo, še slabši je pa premog, poln kamna, več prineseš iz peči, kakor notri naložiš; je pa mirnski kaj družega! — Kurji tat se je pa oglasil v Trzihu, samo tega ne vemo, ali ima dve ali štiri noge. — Tam okoli Trzišča so pa nekateri kmetje res zabrenkani — da slišijo planke žvižgat; vse verjamejo liberalnim kričačem in se naroče na slabe časopise. Liberalci vam bodo dali po hrbtu, v denarnici vam pa naredijo sušo! Le verjemite jim, bote daleč prišli! Le pogledite v Mokronogu one, ki so verjeli

ljubljskim liberalcem in bili pri »Glavni posojilnici« v Ljubljani. Sedaj, ko bo najbrže treba šteti tisočake, begajo okoli, kot bi bili krtače jedli, pa vse kapljice in balzam ne pomaga nič. — V Mokronogu je odprl novo prodajalno g. Koželj, je videti dober mož. Škoda da zapušča Mokronog prijazni poštar g. Jurkič, gre za nadpoštara v Gradež. — Mokronog je dobil novo parno pekarino, začel je peči g. Klemenčič. — Bog zastopi liberalce! V št. Rupertu imajo svojo posojilnico, v našo pa nosijo denar! Slabo znamenje, malo zaupanja. V Mokronogu znajo liberalci vsaj kmeta za nos potegniti. Tam pravijo vedno, naj pridejo kmetje v nedeljo po denar, pa pride cel trop in stoji pred liberalno Glavno posojilnico v Mokronogu in čaka, kakor grešna duša v vicah. Pa jih potolažijo na drugo nedeljo in tako naprej po šest ali več tednov. Može, kjer ni denarja, ga pa ni, pa ne pomaga nobena dreta! — Neko liberalno revno dijače piše, da bo obiskalo župnišča in pisalo v časopise, kaj je zvedelo. Saj jih je že, prosil in beračil je, da se ga je res nek župnik usmilil in mu naklonil bogato podporo, sedaj bo pa revše pisalo! Le piši, revše, gospodje od izgubljenih študentov itak ne tirjajo hvaležnosti!

d Šmartno pri Litiiji. Dne 2. svečana t. l., to je na Svečnico popoldne ob 2. uri bo v »Društvenem Domu« občni zbor »Kmetске zveze«, obenem volivni shod, pri katerem bo poročal voditelj S. L. S. dr. Ivan Šusteršič in se predstavil naš prihodnji poslanec Ivan Vehovec iz Žužemberka. Člani »Kmetске zveze« in drugi kmetje, kakor tudi vsi drugi volivci ne samo iz Šmartna, ampak tudi iz sosednjih občin obiščite v obilnem številu ta shod, da se pokaže moč naše stranke in naših načel. — Nov napredek je napravila »Kmetška zveza« s tem, da je na njeno prošnjo naklonil deželni odbor enega bika montafonske pasme za polovično ceno g. Pavlu Bricu iz Gradiških Lazov. »Kmetški zvezi« ter hranilnici in posojilnici in sl. deželnemu odboru se imamo torej zahvaliti, da ima naš kraj sedaj dva lepa plemenska bika, medtem ko podružnica kmetijske družbe spi spanje pravičnega in se tega ne izpelje, kar je sklenjeno pri občnih zbiorih. Denarja, kakor čujemo, je pri podružnici precej, na lanskem občnem zboru obljubljenega bika pa ni nikjer. So pač kmetje in nekmetje traven, katerim je blagor kmeta jako malo mar.

d Šmartno pri Litiiji. Sliši se, da bo zopet po dolgem času priredil gledališki odsek K. s. izobraž. društev v Šmartnem in Litiiji »Ljudski oder« dne 2. svečana popoldne ob 3. uri predstavo. Vprizori se krasna Medvedova »Stari in mladi« in to v novi društveni dvorani. Prepričani smo, da bo deležba vredna lepe dvorane in lepega odra.

d Šmartno pri Litiiji. Nek dopisnik »Slovenskega Doma« se čudi, zakaj »Domoljub« ne imenuje imena go-

tovih Sokolov, toda rečemo, da je že z enkratnim imenovanjem v »Domoljubu« preveč časti izkazane take vrste ljudem. Dopisnik je tudi prav dobro poučen o občinskem gospodarstvu in naprti klerikalnemu obč. odboru kar nad 4000 kron občinskega dolga. Dopisnika pozivljamo, da pride pogledat občinske račune in prepričal se bo o svojem patentu na laž. Če bi dopisnika poznali, bi ga za ušesa pritirali v občinsko pisarno, da bi s svojim popudranim nosom dopisal v račun izmišljenih 4000 kron. — Čudno, da je liberalcem številka 4000 tako priljubljena. Dr. Tavčar je spisal neko povest 4000 in v bujni domišljiji naših liberalcev pa se razvija dolg 4000. Nek pregovor pravi: Kakršen si sam, tako sodiš druge. Gotovo morajo liberalci biti z dolgovi precej podkovani, ker se jim vedno sanja o dolgovi. Resnici na ljubo lahko izjavljamo, da občinski odbor dosedaj nima nobenega vinarja dolga. Naj torej liberalci najprej plačajo svoje dolgove pri različnih trgovcih, da si pridobijo nekoliko kredita, ki jim je silno potreben, kakor kažejo večkratna vprašanja glede njihove zanesljivosti. Dopisnik govori tudi o koritarjih v naši stranki. Pomislil pa naj bi, da jih imajo v resnici le liberalci, ki jedo iz enega samega bogatega korita, katerega jim nasiplje sicer spoštovani tovarnar g. Franc Knaflič.

d Ribniškimi krošnjarjem v vednost. Izvršujoč sklepe našega shoda sem se dne 13. januarja podal h gospodu glavarju, da se dogovoriva zaradi nekaterih stvari, ki krošnjarjem delajo več sitnosti, kakor je neobhodna potreba. 1. Največ pritožb se je slišalo proti Heglerju, ki je nekaterim krošnjarjem nalašč nagajal, se delal od sile mogočnega in oblastnega in še druge take reči, katerih bi uradnik ne smel. Gospod glavar mi je obljubil, da od 1. svečana dalje ne bo imel Hegler več opravila s krošnjarji in da bo namesto njega neki Šlajmer, ki zna tudi slovenski; 2. za krošnjarske bukvice in dovolnice se naj oglašajo krošnjarji pri domačem županstvu. Prilože naj tudi potrebne kolektive in dobe tudi pri županstvu te stvari potem, ko bodo plačali po položnici davke. Izrazil sem željo, da bi se izdajale bukvice in dovolnice pri uradnem dnevu v Ribnici, a se mi je to odklonilo vsled raznih pomislekov. Mislim pa, da je še bolje, da se išče potom županstva. Kadar prosite za podaljšanje krošnjarske pravice, ni treba pošiljati bukvic ali dovolnic v Kočevje, ampak samo v prošnji navedete številko knjižice ali dovolnice, ki jo imate in navedete datum, kdaj je bila listina izdana; 3. zdravniško spričevalo in pa npravnstveno spričevalo mora biti vselej priloženo k prošnji, ker to zahteva zakon; 4. katero glavarstvo sme dovoliti krošnjarjenje v obmejnih okrajih, z g. glavarjem nisva bila edina. Gospod je mnenja, da dovoli obmejno glavarstvo, da ona ne postopajo prav, ker ne dovolijo, in je obljubil, da

bo vprašal deželno vlado za navodilo, kako naj glavarstvo postopa v bodoče s krošnjarji, ki nameravajo krošnjariti v obmejnih okrajih; 5. razlika pri predpisih davka nastane po navadi zaradi tega, ker se upoštevajo telesne sposobnosti krošnjarjev. Čim krepkejši in mlajši je krošnjar, tem večji davek se mu odmeri. Slabotnim in starejšim se pa nekoliko odpusti. Meni se zdi, da je to prav. — Druge zahteve se bo skušalo uveljaviti na drugem kraju. Vi se pa držite tega, kar sva se dogovorila z gospodom glavarjem. Ako boste pa čutili, da vam dela kak uradnik po krivici sitnosti, zahtevajte uljudno pa odločno svoje pravice, in če to ne bo pomagalo, pritožite se pri gospodu glavarju, potem bo pa že šlo. Veste, vsak uradnik, pa če je še tako majhen, hoče biti velik paša, zato jih je treba tega odvaditi. To dandanes ne gre več. Kjer se s prijaznostjo in pametno besedo namena ne doseže, se pa porabijo druga sredstva. Dosegli bomo še, da bodo tudi gospodje v Kočevju z nami prijazno postopali. — Fr. Jaklič, poslanec.

d Javorje. Dne 21. t. m. je tukaj umrl I. Rozina iz znane Rozinove rodbine. N. v m. p.!

d Sv. Helena. S. k. izobraževalno društvo ima svoj redni občni zbor v nedeljo 29. januarja ob 3. uri popoldne v župnišču. Spored: 1. Poročilo načelstva, 2. poročilo blagajnika in knjižničarja, 3. slučajnosti. Vse člane k obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

d V Želmljem smo dobili novega gosp. župnika Bertolda Bartelna. Sprejem je bil nad vse sijajen.

d Iz Tržišča na Dolenjskem. V nedeljo dne 15. t. m. je priredilo Kat. slovensko izobraževalno društvo, kinematografično predstavo, ki je mnogoštevilnim udeležencem jako ugajala. Na »Domoljubov« poziv na naročbo so se ljudje zelo povoljno odzvali, ker z letošnjim letom bomo dobivali »Domoljuba« pod skupnim zavitkom nad 70, dočim jih je bilo lani okrog 50. Tako je prav! Naroča se še vedno lahko. — V nedeljo pred Svečnico, dne 29. januarja pa priredi Kat. slov. izobraž. društvo v »Društvenem Domu« gledališko predstavo »Tri sestre« s petjem. Kdor hoče pa še natančneje vedeti, kako bo, naj pride pogledat. Za zabavo je dobro preskrbljeno. Vstopnina: Sedeži 60 vin., stojišča 40 vin., društveniki polovico. Prijatelji poštene zabave dne 29. t. m. po litanijah na svidenje v »Društvenem Domu«.

Notranjske novice

n Iz Idrije. Zagrizeno strankarstvo kažejo naši nasprotniki. Deželni odbor je imenoval kot člana v odsek za obrtno nadaljevalno šolo našega dekana. To seve ni po misli svobodod-

misletem. Pretečeni torej so imeli sejo, ne da bi bili tudi povabili gospoda dekana. Seja radi tega ni veljavna, in kar so sklepali, so delali zastonj. Kaj bode pa radi takega postopanja nastalo? Deželni odbor prispeva k obrtni šoli letnih 300 kron. Gotovo jih pa ne bo izplačal, ako bodo njegovega zastopnika prezirali in k sejam ne povabili. Na eni strani tožijo, kako težko mesto prispeva k raznim napravam, vpijejo čez klerikalce, ki ne puste delati novih dolgov, na drugi strani pa odbijajo denarne svote, katere so jim na razpolago. To je res skrajna strankarska zagrizenost! — Pretečeni petek je umrla znana cerkvena pevka Marija Brus, vdova po sodnijskem oficijalu. 73 let je doživela in pela na koru in v društvih 43 let. Zadnjih pet let se ni udeleževala več skušenj in petja radi starosti, a še vedno rada prišla na kor. Cerkevni pevec so ji za slovo peli pred hišo, v cerkvi in na grobu žalostinke. — Veliki lepaki so vabili Idrjčanje na javni shod v nedeljo: »Pridite vsi, ker se gre za vašo kožo!« Kako so bili pa presenečeni, ko začetkom zborovanja predlaga rudar, ki ne pripada nobeni stranki, naj se najprej obravnavao rudarske zadeve, potem naj se pa »purgarji« med seboj lasajo radi rekurza proti gospodarstvu mestne občine. Gospodje so menili, kolika masa ljudstva je za njimi, le treba še bolj razpaliti proti deželnemu odboru in katoliški stranki, pa bode vse trgalo Oswald in dekana, ker šuntata ljudi, naj ugovarjajo in obsodijo lahkomišelnost gospodarstvo. Ljudje so pa kmalu spoznali, da se tu ne gre za kožo meščanov, pač pa za kožo par mladih, ki so naščuvali posestnika, da je prizidal k svoji hiši dostavek na škodo sosedov. Ti so ugovarjali, deželni odbor je stavbo prepovedal, a nekateri so prigovarjali posestniku: »Kaj se boš bal, izvrši stavbo in ko bode enkrat vse dokončano, ti nobeden ne bode rekel žal besede.« A naš deželni odbor noče loviti slepih miši. Kar je enkrat prepovedal, ostane pri svojem odloku. Sedaj je ukazal prizidek v štirinajstih dneh podreti. S tem je pa spravil lahkomišelnost svetovalce v grozno zadrego. Ako se to izvrši, bode posestnik tožil županstvo, zakaj mu je dalo dovoljenje, oziroma one, ki so ga podpihovali. Ti se pa zopet boje in zato bi bili radi vso krivdo zvrnili na klerikalce. A trezni rudarji so sami spoznali zanjko in so rekli na shodu, na te limanice ne gremo. Zato je bil grozen šunder na shodu, našemu pristašu so razirgali obleko, dasi je mirno stal v dvorani in je le rekel, tudi jaz sem za to, da se prvo rudarji pomenimo, potem naj se pa dogovore posestniki, kateri rad plača večje doklade, kateri ne. Na tem shodu so lahko trezno misleči spoznali, kako nasilstvo vlada v gotovih krogih in kaj se lahko pripeti človeku, ako hodi na take javne shode.

n **Predjama pri Hrenovicah.** Pred kratkim je že pisal »Domoljub«, kako

so nas gotove osebe iz Bukovja in Gorenj lovile za liberalno podružnico cirilmetodarsko. In to po vsej pravici. Sedaj smo šele spoznali, za kaj se gre. Obetali so nam vse prav lepo. Ker pa jim ni prva stvar »narodov blagor« zadosti marj, so pa tudi dotične osebe kar naravnost povedale: »pa veselice bomo imeli in plesali bomo.« Tako torej: s plesom in pijačo nas hočejo izobraziti. Da je to res, priča to, ker so nas zadnji čas vabili v resnici na ples postojnske podružnice. Čudno se nam tudi zdi, kaj da imajo toliko povedati zoper društvo, ki ga imamo mi v domači fari. — Tudi v našo duhovščino so se jeli zaletavati. Že vemo, koliko je bila ura, zato pa žal, da so nekateri izmed nas se dali preslepiti in plačali denar za liberalno podružnico. Vdrugič naj dotične osebe ostanejo raje doma pri svojih poslih, če ne jim bomo pokazali, kje je zidar pri naših hišah napravil vrata.

n **Hrenovice.** V nedeljo, dne 29. januarja, bo ob 3. uri popoldne prvi redni občni zbor Katol. slov. izobraževalnega društva v društvenih prostorih. Po občnem zboru bo predavanje: »Razvoj društvenega življenja« in »Zemljiska odveza«. Ker obeta predavanje velike zanimivosti, se s tem vabijo člani društva k obilni udeležbi. Predaval bo gospod Anton Mekinda ml. iz Postojne. — Odbor.

n **Iz Senožeč.** Zanimanje za naše katoliško izobraževalno društvo vedno bolj raste. Članov in članic šteje že nad 100. Zadnjič je bil pogovor o ženski izobrazbi in zakonu. Društvo bo imelo 29. t. m. svoj občni zbor, na katerega vabimo vse ude. Po večernici se snidemo in porazgovorimo, kako uredimo svoje delo, da bo sovražnikov strah. — Naši pridni čipkarici sta se povrnila iz Idrije, polni veselja do dela. Kdor se želi učiti, naj se oglasi v društvenih prostorih. Dekleta, na dan, da si prislužite čez zimo kako krono, petak, da celo desetak! Denar je vladar. Zato k nam! — Naša marljiva, majhna »Čebelica« je prejela leta 1910. 577 K 86 h. Dosedaj je sto udov, pa kako so varčni! Kdor »vanca«, lahko obogati. Zato očetje in matere otrokom dajte majhne prihranke, n. pr. vsak mesec eno krono, čez deset let bo imela vaša Tončka, vaš »Dreja« nad 120 kron. Kako bo vesel in iz srca hvaležen! Če pa vložite vsak teden 40 vinarjev, ima vaša Pepca ali vaš dobri Hinko nad 208 kron v desetih letih. Vlagati začnite takoj, ko je vaš otrok star en ali dve leti. Zlasti vas matere prosimo, obdarujte svoje otroke s takimi darovi!

n **Od Pivke.** Naše posojilnice. V času, ko imajo liberalci precej velike skrbi radi svojih žepov, katere jim bodo izpraznile »njihove« posojilnice, je res lepo in veselo slišati o napredku naših posojilnic. Imeli smo v nedeljo, 22. t. m., občni zbor posojilnice v Št. Petru na Krasu. Kdor je bil

navzoč, in teh ni bilo malo, moral se je čuditi, koliko se doseže z vztrajnim, skupnim delom. Delokrog posojilnice obsega župnijo Slavino, ki šteje približno 4500 ljudi, in v tem obsegu se je združilo do sedaj 566 članov posojilnice. Hranilne vloge pa so letos presegle prvo polovico milijona! To pri nas na Krasu! Dobička izkazuje letos posojilnica čez 5200 K po odbitih vseh darovih za dobrodelne namene. Nabiralniki so donesli čez 1500 K. Kam bi šel, recimo, samo ta denar, ki so ga zbrali večinoma samo šolarčki? Priporočamo vsem posojilnicam, da si nabavijo nabiralnike. Skušnja bo poučila, da so mogoči povsod in da veliko pripomorejo k varčnosti. Pivčanom, posebno vrlim faranom slavinke fare pa kličemo: oklenite se vsi najboljše posojilnice, kjer bode denar vaš najvarneje ohranjen, hranilnice in posojilnice v Št. Petru na Krasu. Tekom tekočega leta storilo se bo vse, da bodo ugodnosti za vsakega. — Izobraževalno društvo v Št. Petru na Krasu ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 29. januarja, popoldne po večernicah. Vabijo se vsi člani in prijatelji društva. — Duhovnja Št. Peter na Krasu šteje po letošnjem ljudskem štetju 1738 prebivalcev. Ko bi šteli še vse Amerikance, bi jih bilo gotovo čez 1900. Morda malokje toliko priraske!

n **Vipava.** Odbor Katol. slov. izobraževalnega društva v Vipavi vabi vse svoje člane, da se udeležijo rednega občnega zbora, ki bo v nedeljo, dne 29. prosinca t. l., takoj po litanijah v društvenih prostorih v cerkveni hiši. Na sporedu je tudi govor č. g. P. Bonaventure.

**Kathreiner
Kneippova
sladna kava**

služi zaradi svojih nedosežnih vrlin vsak dan na milijone ljudem. Edina prava družinska kava! Po ceni in zdrava.

62

Pljučne bolezni

kašelj, katare,
oslovski kašelj,
influenca

zdravijo zdravniki z

SIROLIN
„ROCHE“

Kdo naj vživa Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na dolgotrajnem kašlju. Kajti bolše je bolezen odvrniti, kot pa iste ozdravljati. 75
2. Osebe s kroničnim bronchial-katarom, ki se ozdravljajo s Sirolinom.
3. Astmatični, ki se bistveno zboljšajo z Sirolinom.
4. Skrofulozni otroci z bezgavkami, katarom na očesih in v nosu itd., pri katerih Sirolin zelo uspešno vpliva na celoten razvoj.

Zahteva naj se izrecno
Sirolin izvorni zavoj
„Roche“ in zavrne od-
ločno ponarejanja in
tako zvana nadomestila
(Zdravniški predpis).

F. Hoffmann-La Roche & Co.,
Basel (Švica) Grenzach (Baden).

**Lloydov parnik zadel v italijansko
bojno ladjo.** Ko je parnik avstrijskega
Lloyda »Leopolis« vozil iz beneškega
pristanišča, se je hotel ogniti neki gon-
doli ter je zadel skupaj z italijansko
bojno ladjo »Tripoli«, ki se je neznatno
poškodovala. Škoda se je prijateljskim
potom poravnala. Lloydov parnik »Le-
opolis« je ostal nepoškodovan.

Železniška nesreča. Na kolodvoru
v Inomestu sta se zadeli skupaj dve lo-
komotivi, ki ste obe skočili iz tira ter
ste močno poškodovani. Strojevodja
Aigner je težko ranjen.

Brat smrti. To ime so že od nekdaj
nadelj spanju, toda po krivici, zakaj v
resnici je zdravo spanje redilni vir živ-
ljenja. Naj bo kdo še tako utrujen, da
onemogel — nekaj ur dobrega spanja
mu zopet povrne izgubljene moči in ga
spravi v stanje globoko čutne blaženo-
sti. Dobroto zdravega spanja pa uživajo
samo oni, ki varujejo svoje živce. Draž-
ljiva pijača slabi živce, iz tega izvira
nespečnost. Pri tem pa igra glavno vlo-
go kava, ki se pije skoro v vsaki rod-
bini. Z navajo na Kathreinerjevo sladno
kavo se je ozdravila že marsikatera ne-
spečnost. Pristna Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava ima vse aroma-
tične prednosti zrnate kave, brez škod-
ljivih sestavin. Z njo se napravlja
okusna kavina pijača in obvaruje srce
in živce nenaravne razdraženosti. Po
vsej pravici se imenuje torej pristna
Kathreinerjeva **najboljša rodbinska
kava.**

CLIMAX motori na petrolej

Najcenejši obrat.

Bec'rich & Co.
tovarna za motorje
DUNAJ XIX. 6.
Heiligenstädterstr. 6. B. J.

Trajen, velikanski šopek
iz 1000 različnih cvetic.

Čaroben vrtni okrasek, velikanski, 4 m širok šopek pred-
stavlja joč piramido, na katerem cvete od spomladi do jeseni
neprestano stotine različnih krasnih cvetic v 1000 različnih
oblikah in barvah. Dobavljamo v to potrebna semena za
K 4. poleg natančnega navodila za samostojno napravo.
Navdušena priznana pisma iz tu- in inozemstva. Natančen
popis in sliko brezplačno.

Woelfert & Co., Saatgut-Export,
Erfurt 5 (Nemčija). 229

Samonaravnost

od naše tovarne
kupijo zasebniki

b'ago za gospode in dame

najboljše kakovosti po naj-
nižjih tovarniških cenah.
Dobi se vsaka mera. Ostanki
po čudovito nizkih cenah.

Zahite ajte vzorce!

Prva šlez. razpredil. tovar. blaga

„**SUDETIA**“

Krnov (Jägerndorf) št. 1.

1078 Avstr.-šlezia.

Pozor!

Živinorejci!

Naznanjam tem potom, da imam že več let v zalogi

Barthelnoovo klajno apno

garantirano 40—42 %, katerega prodajam

à 1 kg 0.36 v

5 » naenkrat à 1 kg 0.32 »

25 » » » 1 » 0.28 »

50 » » » 1 » 0.25 »

tako da se dobi primerno ceneje kakor naravnost iz Dunaja, ker
pri malih naročilih blaga voznina preveč zdraži. — Ravno tako
mam tudi vedno v zalogi »**Mastin**« kot priznano najboljši za
prašičjorejo. — 1 zavoj 50 v, 5 zavojev naenkrat 2 kroni.
— Poštna naročila se točno izvršijo.

J. Picek, preje A. Pauser, Novomesto

velika zaloga železnine in špecerije.

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave
Veležgalnica kave

Priznana najboljša posteljno perje

ceno: 5 kg sivega skubljenega K 9 60, 12—, bellega pohastega K 15—, 24—, finega snežno-bellega K 30—, 36—.

Svetovnoznani special. biser

post. zav. 5 v g K 50— vpl. ljan v 1000 družinah.

Izgotovljeno postelje

brez konkurence, izborno blago v raz. merih, bogato napojene, barvne 60 x 80 cm K 3 50, 4 50, 5—, Pernice 120 x 180 cm K 10—, 15—, 18— in 21—.

Izdeje se tudi v vsaki poljubni meri! Reclina razpošiljalnica, najbolj priporočljiva. Razpoš. pod jamstvom franko in cene tristo proti povzetju zama dovoljena.

D. Schürmayer, Taus 246
37-2 (Češko).
Ceniki in vzorci zastoni in franko.

Varčne gospodinjke

se lahko prepričajo brez rizike, da so moja tepežna, tepo vzorčna suknena zgornja krila po 1-40 K komad dobra in solidna izviritev. Blago je tako tepežno kot najdražje blago. Pošiljate za poskušajo najmanj tri komade proti povzetju pošilja AV D. KONRAD, tiskalnica Olesnice na Moravskem. Nepovoljno zamenjam ali vrnem denar. 3827 (3)

Zasluzek!

2-4 K na dan in stalno s prevzetjem lahke prejemne doma. Edino moj stroj za hitro pletenje „Patenthebel“ ima izkušene jeklene dele, plete za neslavo nogvice, modre in športne izdelke. Predznanje nepotrebnosti. Poduk zastoni. Odjateljnostsko-duje. Tržišni maš. Posm. garanc. t. ajne slozbe. Neodvisna eksistenca. Prospekt za toj. P. de je za pospeševanje domačega celv. trgov. sodn. proskol. Karl Wolf, Dunaj, Mariahilf, Neukongasse 44

Cas je

da zahtevate za bliz. pred ust moj bogato ilustriran glavni cenik s 3000 slikami, vporabnih reči in daril z dopisnico zastoni in poštne prostro.

C. in kr. dvorni založnik
Jan Konrad
v Brüxu št. 1427 (Češko).

DENAR

prilrani tisti, ki o potrebi vporab reči in daril vseh vrst zahteva moj glavni cenik s 3000 slikami, ki ga dobi vsak zastoni in poštne prostro in v katerem najde usak kaj primernega. C. in kr. dvorni za. oznik

Jan Konrad
Brüx št. 1427 (Češko).

Mnogo denarja

prilrani tisti, ki o potrebi vporabnih reči in daril vseh vrst

ZAHTEVA

maj glavni cenik s 3000 slikami, ki ga pošiljam

VSAKOMUR
zastoni in franko.

C. kr. dvorni založnik
JAN KONRAD
v Brüxu št. 1404 (Češko).

Kuverte s firmo.

- pisma, - račune itd -

izvršuje natančno po :

: naročilu :

: katoliška :

: tiskarna :

v Ljubljani.

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Praga, 18. jan.: 16, 27, 5, 31, 42.

Dunaj, 21. jan.: 34, 37, 16, 51, 56.

Gradec, 21. jan.: 78, 49, 64, 25, 20.

Tržne cene
Gospodarske Zveze
za 100 kg. Ljubljana
V Ljubljani, dne 24. januarja 1911.

Cen		en.	
K	v	K	v
Deželni pridelki:			
Pšenica	23 60	Zivina, meso	
Rž	17 —		
Ajda	18 —		
Jecmen	10 40		
Oves	18 30		
Pro-o belo	19 —		
Pro-o rumeno	10 20		
Koruzna stara	11 70		
Koruzna nova	13 50		
Lec	16 —		
Grah	27 50	živa vaga:	
La-eno seme	44 30	Gos. da pitani	
Grafica	50 60	Teleta težka	
Domača detelja	138 —	Teleta mala	
Gorenjska repa	29 —	Prešci	
Fizol R. nican	27 50	Kostruni	
Fizol P. peličar	28 50	Kuretnina in drugo:	
Fizol Manualon	22 10		
Čebula	16 —		
Krompir	7 40		
Zelje veže	— —		
Zelje ki-lo brez	9 —		
soda	— —		
Repn sveža	— —		
Repn kisla brez	— —		
soda	8 60		
Brin e	16 40	Maslo kuhano	
Kumna	1 —	od K 24— do	
Orchi	55 —	Maslo surovo od	
Gobe suhe	— —	K 24— do	
Jeziče	— —	Slanina sveža	
Zelid	— —	(*pen)	
Smrekovi storil.	— —	Slanina preka-	
Seno	5 40	jena	
Sl. ma	4 20	Mast svinjska	
Stelja	3 80	Loj	
		J. jca 100 kom	
		Pisanci	
		Golobi	
		Raca	
		Gos.	
		Kolonija/no blago	
		na debelo	
		Riž Rangon od	
		K 24— do	
		Kava Santos od	
		K 24— do	
		Sladkor	
		Petrolej	

Preklic.

Podkrižana Marija Novak, posestnika vdova iz Pristave št. 17, preklicujem kot neresnično vse to, kar sem govorila o Alojziju Pogačarju, mizarskem mojstru v Pristavi pri Mengešu št. 16, namreč, da je ta kriv smrti mojega moža. To ni res in tega ne morem dokazati.

V Kamniku, 19. prosinca 1911.

✕ **Marija Novak**
podpisal Ignacij Repanšek s. r. priča.

237

Samokresi za kolesarje

St. 112 sistem z ob roba vžigajočimi patroni, zelo priljubljen model, pripravljen za 6 streliv, vilo poliran z orehovim drzutom, z odpiranjem in zapiranjem z vžigalnikom 12 cm dolg, 8 kron. Samokresni ob robu vžigajoči patroni štev. 50 za 100 kosov 3 K. Največja zaloga vseh vrst orožja v mojem glavnem ceniku s 3000 slikami, kateri se pošlje vsakomur zastoni in franko.

C. in kr. **JAN KONRAD** v Brüxu št. 1401 (Češko).

PERUTNINA! MESO! MASLO!

Pošilja se povsod franko po povzetju, vse po 5 kg po pošti: 1 gos ali 3-4 race, oskubljene kokoši ali kokoši za juho, mehke, tolst, sveže zaklane, oskubljene K 9 50; govejje in telečje meso, sveže, začinj del K 6—; kravje mleko — naravno maslo K 10 50; kokoši italijanske pasme, ki sedaj že pridno nesu jajca, 1 1910, zgodnji rod, poljubne barve, zajamci se da pride vse živo, franko povsod: 8 kokoši s petelinom K 7—; 6 kosov s petelinom K 14—; 12 kosov s petelinom K 24— — **B. Margules, Buczacz**, 252

Winkler-jevi kovčegi iz bičja, notni kovčegi in torbe.

Zelazni kovčegi, zgibalni kovčegi, kovčegi za čevlje in klobuke, torbe iz usnja, kovčegi i. torbe s pripravo za polov. potrebnosti ali krovaje.

Jos. Winkler sin spec. za kovčoge
Dunaj L.
Himmelfahrtg. 7.
Telefon 8207
lustr. ceniki zastoni in franko.
Repreksono! Zelenito zajamčeno. Točna postrožna.

Kamnoseška obrt.

Podpisana naznanjam p. n. častitim naročnikom, da prevzamem po smrti svojega soproga Franceta Kocijančiča na Črnicu pri Radovljici kamnoseško obrt v nadaljevanje pod vodstvom večšega delovodja in se tem potom vsem priporočam v nadaljna naročila. Z velespoštovanjem

228 **vdova Marija Kocijančič.**

Učenca

za krojaško obrt sprejme takoj **Simon Kovač**, krojaški mojster, Ježica pri Črnučah 16. 211

Cerkovnik

se sprejme s 1. februarjem. Obrtniki (krojači ali čevljar) imajo prednost. Plača po dogovoru. Zglasiti se je osebno pri cerkvenem predstojništvu na Krtini, p. Dob. 217

Hlapec

pošten in priden, ki se razume na vsa kmečka dela ter vaje živine se sprejme takoj pri **Jožetu Čad**, posestniku, Spod. Rožnik p. Ljubljana. Plača po dogovoru. 260

Dobre harmnnike K 4 80. Nad 100.000 ko. madov razprodan.

Nikake carine! Jamstvo! Zamenja dovoljena ali pa denar nazaj.

St. 300 1/4, 10 tipk, 2 reg., 28 gl., vel. 24/12 cm K 4 80. — St. 657 1/4, 10 tipk, 1 reg., 28 glasov, vel. 30/15 cm K 5 20. — St. 305 1/4, 10 tipk, 2 reg. 50 glasov, vel. 24/12 K 6 20. — St. 663 1/4, 10 tipk, 2 reg. 50 glas., vel. 31/15 cm K 8—. — St. 685/2 10 tipk, 2 reg., 50 gl. vel. 28/16 cm K 9—. Sola za samouk k vsaki harm. zastoni.

Pošilja proti povzetju c. kr. dvorni založnik

Jan Konrad, razpošiljalnica glasbil v Brüxu št. 1377 (Češko).

Glavni katalog z več kakor 3000 slikami za zahtvo zastoni in franko.

Vajenca ki ima veselje do orglarstva sprejme **Ivan Milavec** izdelovatelj or-
gelj v Ljubljani. 129

Nadomestilo godbe

dajo moji najnovejši fonografi in gramofoni, ki delujejo brez napake. Iste pošilja po najnižjih tovarniških cenah

Jan Konrad c. in kr. dvorni založnik
v Brüxu št. 1383 (Češko).

Fonografe z 2 valjema K 9—, Gramofone z 3 najnovejšima komad. K 22—, 23—. Zahtevajte moj bogato ilustr. glavni cenik s 3000 slikami z stoni in poštne prostro. Pošilja po povzetju. — Nikak riziko! — Zamenja dovoljena.

Lepa hiša

z vrhom, livami, travniki, gozdom in pašnikom, skupaj 30 orolov, kjer se redi 10 glav govejje živine, se prodaja proste volje lastnika, takoj. Cena zelo nizka, od katere je treba takoj 1000 kron, drugo lahko ostane po 5 odstotkov vknjiženo.

Jakob Povše, gostilničar in trgovec
Več pove pri Stari cervki na Kočevskem. 185 3

Nikakega godbenega znanja potrebno!

Št. 32 Kolumbijske kitarne-citre

more rabiti vsak takoj brez pouka. — Velikost 49x33 cm, ima o 41 strun, per akordnih vrst z 12 podložnimi sekirami listi s solo in vsemi pripravami: 11 K. — St. 33, s 6 akord vrstami, 49 strunami, 55x42 kompletno K 13 50. Mandolin-kitarne citre natančno kot št. 32 z 62 strunami K 12 50. Listi s sekiricami komad 15 vin., 6 kom. 80 vin., 12 kom K 1 50. Akordne citre po K 3 50, 4, 6, 7 50, 9 in višje. Nikak riziko! ker je zamenjava dopustna ali pa se denar vrne.

Razpošilja po povzetju c. kr. dvorni založnik

JAN KONRAD, Brüx 1382 (Češko).
Bogato ilustrovani glavni cenik z nad 3000 slikami na zahtvo zastoni in franko.

Vsaki dan mnogo pohvalnih pism in vel komarčič!

3 delni modroci!

Iz preprane trpežne tkanine po ameriškem sistemu izvrstno bledo pripravni za vsako posteljno velikost K 16—, 18—, 22—, boljši K 27—, 33—, 40— Razpošila pod jamstvom in karne in carine prosto po povzetju. Zamena dovoljena!

D. Sehturmacher, Taus 246, 2783 (C. S. K.) 26

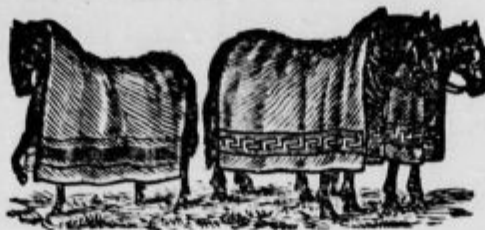
Ceniki in vzorci tudi od posteljne blege in izdelanih postelj zastoni.

Golšo debel vrst, tolsti vrst, ofekline na vratu in zlezni odstranja naglo in trajno edino zanesljivo sredstvo

Sv. Jurija balzam proti polši. Dvojni stekli K 4—, Laboratorij Karl Remmel v Lands-hutu 273, Bavarsko. 3405

6 belih

rjuh ze o debele po 2 m K 14, po 2 1/2 m K 16, iz domačega lanenega platna po 2 m K 18, po 2 1/2 m K 20 dobite franko iz ljubljane, razpošilnice R. Stermeckij v Celju

Združene tovarne za volnino prodajajo letos zopet izključno po meni 4000 komadov takozvanih

vojaških kocev za konje

za ceno le K 4.40 komad in K 8.60 za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike konj. Ti debeli, trajno trpežni koci so topli kot kožuhovina, temnosivi, okoli 150/200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja. Razločno pisana naročila, ki se izvršujejo le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na STEINER-jevo komisijsko razpošiljalnico združenih tovarn za koce

Dunaj II, Taborstrasse 27 G.

Ceniki na željo zastoni in franko. — Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar. Mnogostevilna priznanja in naročila so došla od kobilarne v Radavcu, Komarno in Brody, župnika Kolarja Tutz, dr. Vračuna, odvetnika v Varasdu, posestnika Weidbergerja Ilosva, Grünvalda, Zorkovak, Rotter Lichten, pl. Mroczkowski-ja Dobrostanj, Rosenauerja Zg. Moldava, Hahlissa Mankendorf, Schenka Gerlsdorf, lastnika umetnega mlina, 3091 Fohringerja in dr. (1)

Podpisani priporoča ga, zdravnikom in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo vsakovrstnih 177

kilnih in trebušnih pasov,

ki urg. obvez in vate, kirurg. in med. instrumentov, aparatov, umelnih udov po meri in naročila, nogovic iz gumija ter drugih gumejih pripjav, brižgalnic, mehurjev itd. Naročila po pošti najnatlačneje in naglo. — Lastna delavnica, zato se lahko naroči po meri. (Iza vprašanja po pošti naj se prirozi zamka.)

K. PIOTROWSKI, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta št. 32, (Levčeva hiša.)

„Jajaj“ sesalke za gnojnico

iz kovanega železa. V izgotovljenem stanju pocinjene v ognju. Avto-geno zvarjene. Nikakega rjavjenja. Se ne zlomi. Velika stalnost in lažje ter priročneje kot enake sesalke. Največja delazmožnost: dviga v treh minutah 900—1200 litrov

J. A. John, akcij. dr., Dunaj IV.,
290 Frankenberggasse 4/144. 12

Prodajamo izjemoma od razpuščenih tovarn.

3830

1 Veliko množino: Angl. spomlad. turist. srajc komad prej. K 3.95, sedaj 2.50. Kompi. velikih lovkah srajc komad prej. K 2.30, sedaj 1.50. Dobrih, komp. velikih rjuh komad K 2.95, sedaj 1.90. Dobrih brisat za vsak. uporabo komad prej. K—70, sedaj —45. Dobrih srajc za dame z vezanim naplečnikom komad prej. K 2.90, sedaj 1.35. Buret, garnitur 2 postelj. in 1 namizna odeja) 1 garnitura prej. K 15.50, sedaj 9.60. Lepih dijam. nt. črnih damskih nogavic, 1/2, lucate prej. K 6.—, sedaj 3.—. Velikih flanel. rjuh komad prej. K 2.95, sedaj 1.95. Krasnih flanel. postelj. odej komad prej. K 4.50, sedaj 2.60. Dobrih srajc iz okstorda meter prej. K—90, sedaj —75. Dobrih perilnih flanel meter prej. K—75, sedaj K—44. Zajamč. pristnobarv. mod. blaga meter prej. K—78, sedaj —50. Kompi. velikih prešitih odej, komad K 7.50, sedaj 5.50.

To je redka priložnostna prodaja, zato se prosi da se z naročilom pohiti; nepovoljno brez napake se vzame nazaj.

Kaufhaus zur Südbahn Gradec, Annenstrasse 68 6

Dobre, nepremotljive dežne plače za gospode in gospe v vsaki dolžnosti do meira 1:30 prej. K 19.50, sedaj K 12.— i veliko množino dobrega platna za srajce, meter prej. 70 vfn. sedaj 45 vfn.

Razpošila se po pošti na vse kraje. — Nad 20 kron franko

Na prodaj je v Rovtjah pri Logatcu

enonadstropna hiša

z velikim obokanim blevom in z zemljiščem za rejo 4 goved. Hiša je v bližini farne cerkve, zraven sejmšča, pripravna za vsako obrt ter je v nji že od nekdaj gostilna.

Več se izve pri Posojilnici v Rovtjah. 82 (3)

Serravallo

železnato Kina-Vino

Higienična razstava na Dunaju 1906:

Državno odlikovanje in častni diplom k zlati kolajni.

Povzroča slast do jedi, okrepeča živce, zboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.

Večkrat odlikovano.

Nad 7000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

„Ergo“ svetilka

Najboljša kovinsko-žična svetilka! svetlobna moč od 16—1000 HK za vse rabljive napetosti

Proti prelomu najbolj varna!

zato zahtevajte pri vseh elektrarnah in inštalaterjih samo ERGO-SVETILKO.

Glavna razpošilj. Wolframovih svetilk

Henrik Weltin 3440

Dunaj VIII., Plaristengasse št. 28.

70% prihranka toka.

Priznano dobro blago

za moške in ženske obleke

sukno, platno in drugo manufakturno blago se

2706 kupi najceneje 26

„Pri Gorenjki“

v Ljubljani, Pogačarjev trg.

Ostanki po znižanih cenah.

Požlvi pretakanje krvi, pospeši delavnost živcev,
utrudi kožo proti prehlajenju
edinole

Kot voda za glavo, ustna, oziroma zobna voda in
za olepšanje po.ti
neobhodno potrebno

Diana-Francovo žganje

Vaš zdravnik

Vam rad priporoča Diana-Francovo žganje vsled njegovega desinfikujócega in obenem osvežujočega učinka, ki ga povzročuje v prvi vrsti njegov do-datek — mentol —. Temeljna snov Diana-Francovega žganja je najfinejši dvojno izhlapevani vinski destilat.

Gorenja varstv.znamka
Vas varuje pred ponar-
ejanji. Zahtevajte pri
nakupu pristno Diana
Francovo žganje in
pazite na to da nosi
steklenica ime „Diana“
ter da ima zamašek in
plomba gorenjo varstveno znamko. 3128

Hišni prijatelj

v pravem pomenu besede se more imenovati naše Diana-Francovo žganje vsled svojih izbornih učinkov, nizke cene in vsestranske porabnosti. Cena mali stekl. 50 v, srednji stekl. K 1'20, ve-
liki stekl. K 2'40. Dobliva se povsod, kjer pa ne, naj se pa naroči naravnost pri Diana-Franzbranntwein Produktion G. m. b. H. Dunaj I., Hohenstaufeng 3 s.

Lepo posestvo

na Gorenjskem se takoj po ceni prodaja; in sicer na Bregu pri Žirovnici št. 12. Poslopja so v najboljšem stanu, hiša enonadstropna, z opeko krita, hlev obokan, in zelo prostoren. Skupne zemlje je 19 oralov, med temi 5 1/2 oralov gozda, lepo zastavljenega, 7 oralov travnikov, za 50 mernikov posetve njiv, 2 konja, 3 krave, 3 veliki in 9 mladih prašičev. Proda se tudi vse poljedelsko orodje, kar ga spada k obdelovanju kmetije, in potrebna mrva. — Redi se lahko 2 konja, 5 krav, 9 prašičev. — Cena celemu posestvu z vso premičnino je okrog 16.000 K.

Stavbišče na Savi

pri Jesenicah, se takoj zelo ceno prodaja. Leži tik nove ceste, za trgovino ali gostilno zelo pripravno. — Več o tem se izve v posredovalnici 154

L. Rebolj,

v KRANJU, Glavni trg.

Orožje, streljivo in lovske potrebščine.

Vsako orožje je izstreljeno in nosi državni pečat za streljanje Le najboljše kakovost in lepo izdel. blago. Jamstvo za izborni funkcioniranje.
St. 100. Lelauchaux samokres, kal. 7 mm. streljivo, za patrone s svetlo poliran politiranim orehovim vzdom, varnostnega zapora, dolgot 17 cm komad. 750. St. 101. Galber 7 mm, najfineje kaliber 9 mm K 750. St. 102. Galber 9 mm K 850. St. 103. Galber 9 mm K 850.

Patroni za samokrese:

St. 507, 7 mm. baše se s kroglo,	25 kom K - 80
508, 7 " " " " " "	25 " " - 95
509, 7 " " " " " "	25 " " - 100
510, 9 " " " " " "	25 " " - 125
511, 7 " " " " " "	25 " " - 70
512, 9 " " " " " "	25 " " - 90

Večja izbor vseh vrst samokresov, žepnih pistol, tercerol, kol za gonjate in vino radnike. Flobert - Testings lov-
na pušk, lovskih potrebščin, streljiva itd. najdete v mojem ceniku z nad 3000 podobami, ki se pošlje vsakomur zastonj in franko.

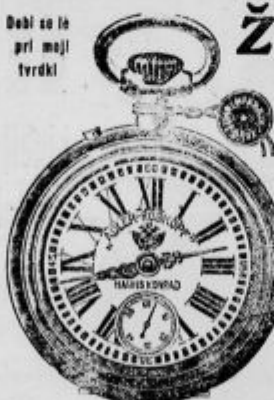
C. in kr. dvorni založnik

JAN KONRAD razpošiljalnica v
Brüxu 1400 (Češko),

Uradno ure od 8. rane do 7. ure zvečer

Ustredni banka českých spořitelén
Gosredn. banka českých hranlinic.
Vloge na knjižice: $4 \frac{1}{4} \%$
Premijne vloge: $5 \frac{1}{4} \%$
Vloge v tekočem računu in vloge fiksne najugodnejše.
Bančno trgovanje vseh vrst. 135 52 1
Oddelek za vadje in kavcije.
Uradno ure od 8. rane do 7. ure zvečer.

Debi se le
pri moji
tvrdki

Železniški

uredniki in usluž-
benci kupijo radi za-
nesljivega teka le mojo
registri-
rano **Adler-Roskopf**
patent. anker nikl rem uro
s sidro s pozlačnim izborno
regul. koles tekočim v kamnih
K 7. Ista sek. kazalcem K 8.
Za vsako uro 3 letno pismeno
jamstvo! :: Nikak riziko!
Zemlja dovoljena ali denar nazaj.
Pošilja po povzetju prva tovarna

JAN KONRAD

o. in kr. dvorni založnik
Brüx štef 1369 (Češko).
Glavni cenik z nad 80 0 slik.
na zahtevo zastonj in franko.

Imate li

3—10 metrov, med istimi:

Barbant, zelo moderni vzorci za damske ob-
leke in bluze. — Flanel, okusni vzorci za srajce,
bluze itd. — Cefir, elegantni vzorci za bluze,
obleke itd. — Kanafas, ši ahne barve za poste-
ljne prevleke; Oksford, platno, nepita bi-go, mo-
drikasto blago, i. t. d. za samo

kedaj tako ugod-
no priliko? Kje
še, kot pri meni,
dobite 40 metr.
sortiranih ostan-
kov v kesih po

136

17—K?

Vsi ostanki popolnoma brez napake in zajamčeno pristno
barvni. Naročite takoj! Dale 40 metr. finega p at-
na za životno in posteljno perilo za K 19'50. Bluze
brez šiva, zajamčeno platno, nedosežna dobra kakovost,
160 cm široke, 120 cm dolge, komad K 2'65. Najmanj
se odda 6 kosov. Razpošilja se po povzetju!

Thalnica Julij Kantor, Baby pri Nachodu (Češko).

Za nagluhe

je A. Plobner-jev novozboljšani **slušni bobnič** potreben. (D. R. G. M. 2 9339; patenti v inozemlju prijavljeni.) Z velikim uspehom se rabi pri šumenju v ušesih, nervoznem bolenju ušes itd. Če bolnik ni popolnoma gluha, more de-
loma zopet dobiti sluh. Nosi se v ušesu in je skoro nevidljiv. Tisoči v rabi. Mnogo zahval od gospode in priporočil zdravnikov. Pošilja se proti poslanemu denarju ali povzetju. Cena komadu 10 K, 2 komada 18 K. Prospekti z zahvalami zastonj pri tvrdki

A. PLOBNER, Monakovo A. 46, Isartalstr. 26.

Gospod O. K. v Ulmu piše: Moja soproga je 5 let trpela na močnem šumenju v ušesih ter naglušnosti, ter je po komaj trimesečni porabi Vašega slušnega bobniča skoro popolno ozdra-
vela; sedaj Vam morem z veseljem javiti, da po preteku 5 let zopet čuje tiktakanje ure. 233

Spreten

uradnik

se sprejme

v večji tovarni. — Biti mora kristjan, 24—28 let star, neozhejen in po-
polnoma več sloven-
skega in nemškega je-
zika, splošno in trgovsko
izobražen.

Natančne ponudbe pod
»H. B. Nr. 1911« na Haa-
senstein & Vogler, A.-G.,
Dunaj I. 216

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Herbanny-jev podfosfornato-kisli

Apneno-železni sirup

Ta je že 41 let uveden, zdravniško preizkušen in priporočen prsi sirup. Izboljšuje sile, pomiljuje kašelj in vzbuja slast. Pospešuje prebavo in reditev in je izborno sredstvo za tvoritev krvi in kosti.

Cena steklenici K 2-0, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

Edino izdelovanje in glavna razpošiljatev:

Dr. Hellmannova lekarna „Zur Barmherzigkeit“ (Herbanny-jev naslednik).**DUNAJ VII./1., Kaiserstrasse 73-75.**

V zalogi je še pri gg. lekarnarjih v Ljubljani, Beljaku, Celju, Celovcu, Črnomlju, Novem mestu, Reki, Sovodnju, Št. Vidu, Trbižu, Trstu, Velikovecu in Volšperku. 3206

Varstveno zavarovan.

PURJODAL.

Jod sarsaparilla izdelek čisti kri, pospešuje prebavo, lajša krče, kakor tudi nervozne bolezni. Povsod tam, koder se jod ali sarsaparilla izdelek predpisuje, se uporablja z najboljšim uspehom.

Cena steklenici K 2-20, po pošti 40 vinarjev več za zavitek.

DUNAJ VII./1.,**Kaiserstrasse 73-75.**

Najboljša ura sedanosti in po najnižji ceni. Srebrna ura od K 7- naprej.

Naročujete le pri moji domači tvrdki ker boste tu res ceno in dobro postreženi.

Fr. Čuden v Ljubljani, samo nasproti Frančiškanske cerkve

Ceniki s koledarjem tudi po pošti zastoj.

Tudi najboljši in najcenejši šivalni stroji so v zalogi.

Ne več na Mestnem trgu, samo nasproti Frančiškanske cerkve

3149

Učenca

se takoj sprejme za vrt-narsko obrt. — Več pove Ivan Bizovičar, vrtnar, Kolesijska ulica št. 16. 98

S. Benisch

Ceno posteljino perje!

1 kg alvega, dobrega skubjenega 2 K; boljšega 2 K 40; prima polbelega 2 K 80; belega 4 K; belega puha 5 K 10; 1 kg izredno finega, snežno-belega, skubjenega 6 K 40; 1 kg puha 6 K, 7 K; belega puha 10 K; najfinjši prani puh 12 K. — Pri 5 kg se pošlje franko.

Dovršene postelje iz zelo gostega rdečega, modrega, belega ali rumenega nanking-blaga. 1 pernica 180 cm dolga, 120 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga, 6 cm široka, napolnjena z novim, sivim, zelo trpečnim, puhastim posteljinim perjem 16 K; z polpuhom 2 K; z puhom 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; blazine 3 K, 3 K 50, 4 K; pernice 20 cm dolge, 40 cm široke, 13, 14 K 70, 17 K 80, 21 K; blazine 90 cm dolge, 70 cm široke, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70; spodnje pernice iz močnega, pasnega gradla 150 cm dolge, 110 cm široke, 12 K 80, 14 K 80. Pošilja proti povzetju od K 12 višje franko. Zamena dovoljena, za nepopolno denar nazaj. Cenik zastoj in franko.

S. BENISCH, v Dešenici šte. 71, Češko.**Jaz Ana Csillag!**

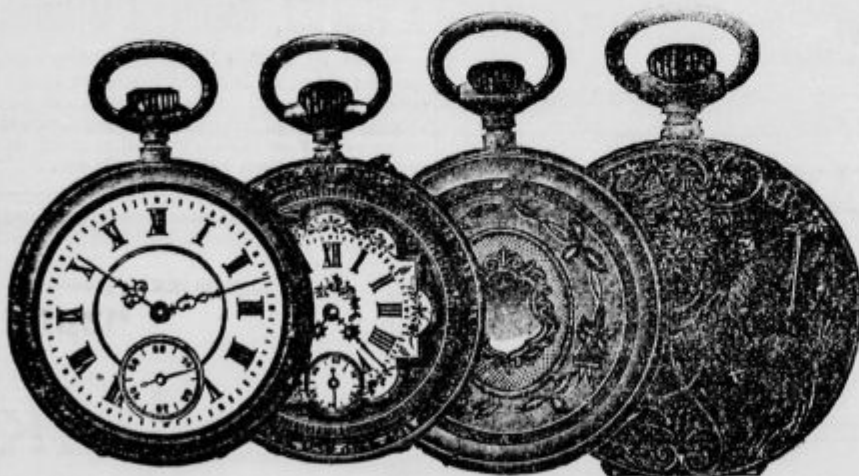
s svojimi 185 cm dolgimi orjaskimi lase rjaskimi lasmi, ki sem jih dobila po 14mesečni rabi pomade, ki sem jo iznašla sama. To je edino sredstvo proti izpadanju las, za njih rast in negovanje, za ojačitev lasišča, pri moških krepko pospešuje rast; brade in se po kratki dobi daje lasem in bradi naravni blek in polnost in jih varuje pred prezgodnjim osivljenjem do najvišje starosti.

Ana Csillag
Dunaj I., Kohlmarkt 11.

kamor je naslavljal vsa m-ročila. 594

CENIK ZASTONJ IN POSTNINE PROSTO.

St. 1.

Nikelasta cil. rem. . K 5-
enaka iz pravega srebra
K 7-80
z dvojnatinim pokrovom
K 9-75

St. 2.

Prava srebrna cil.-rem. z lepim rožastim kazalnikom, trpežno kol. K 9-
enaka majhna za ženske . K 9-50

St. 3.

Kovinasta posrebr. anker-rem. z dvojnatinim pokrovom
K 7-80
iz pravega srebra
K 10-75

St. 4.

Nikelasta cil.-rem. tula z dvojnatinim pokrovom K 9-50
enaka iz pravega srebra, fino anker-kolesje, z različnimi v zlato vložnimi podobami. K 18-

St. 5.

Z lepimi opali ali belimi kamni, zlato na srebro . . . K 2-
14 kar. zlato . K 6-50

St. 6.

14 kar. zlato, z lepimi opal-kamni . K 7-

St. 7.

Z lepimi kamni, zlato na srebro . . . K 1-80
14 kar. zlato . K 4-50

St. 8.

Zlato na srebro K 1-80
manjši . . . K 1-50
14 kar. zlato . K 3-80

H. Suttner

Ljubljana, Mestni trg, nasproti rotovža, prva največja eksportna tvrdka ur, zlatnine in srebrnine.

Lastna tovarna ur v Švici.

Najboljše znamke
žepna ura

IKO

se prodaja
le pri meni

Večletno jamstvo! Velika zaloga najfinjših slovečih znamk žepnih ur, kakor nikelnaste, jeklene, srebrne in zlato.

Lastna varstvena znamka „IKO“.

Stenske in salonske ure ter budilke v največji izbiri po najnižjih cenah! Zahtevajte cenik! Žepne ure le prve vrste pravega švicarskega izdelka v zalogi.

Največja zaloga zlatih in srebrnih veržlic za ženske in moške. Poročni prstani, murčki, zvezdice, broške, uhani, zapestnice po najnižjih cenah. Jedilno orodje iz pravega in kina-srebra in druge krasne predmete; palice s srebrnimi držaji v največji izbiri.

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta. Ako naročeno blago ne uide, se v roku 8 dni zamenja ali denar povrne.